

ZEMĚDĚLSKÁ PŮDOHOSPODÁRSKA ŠKOLA

Kč 15,–

10 červen
2006–7
69. ročník

Časopis pro zemědělské, lesnické, zahradnické,
potravinářské a rybářské vzdělávání
Časopis pre poľnohospodárske, lesnícke, záhradnícke,
potravinárske a rybárske vzdelávanie

OBSAH

(English summary see page no. 26)

Vážení čtenáři	3
Proč využít poradenských služeb.....	3
Transfer vědy a výzkumu – Vzájemné vztahy	5
Standards ISO	7
Místní akční skupiny – setkání zástupců na Moravě	9
Studentská odborná konference	10
Stredoškolská odborná činnosť	11
Postup do celostátní přehlídky	12
Stredoškolská odborná činnosť	13
„Obraz európskej rodiny“	13
Dobrá věc se opět podařila	14
Učebná prax žiakov v Českej republice	14
Environmentálne dni na SOUP Šaľa	15
Ekologické hrátky	15
Projekt Leonardo da Vinci	16
Soutěž žáků středních odborných škol	16
Rybári súťažili v Mošovciach	17
Záhradníci súťažili	18
Oblastní kolo jízdy zručnosti ve Světlé nad Sázavou.....	19
Májová cena – jubilejní 10. ročník pretekov.....	20
Uznávání výsledků dalšího vzdělávání.....	21
„Zlatá podkova Loštice“	21
Hledání společných řešení	22
Valtické vinné trhy	22
140 let zemědělského školství ve Velkém Meziříčí	23
CELOROČNÍ OBSAH	24
60 let odborného školství v Podbořanech	26

Rybáři sůfžili v Mošovciach

V turčianskej dedinke Mošovce sa konala V. medzinárodná súťaž žiakov stredných odborných škôl študijných odborov rybárstvo a žiakov stredných odborných učilíšť učebného odboru rybár. Predmetom uvedeného podujatia bolo preukázanie odborných vedomostí a zručností v odbore rybár. *Viac na str. 17.*

Jízdy zručnosti

Celorepublikové finále Jízdy zručnosti se konalo 15. května v Kameně u Pelhřimova při příležitosti Dne Zemědělství. Žáci světelského odloučeného pracoviště obsadili v tvrdé konkurenci těch nejlepších traktoristů ze všech šesti oblastních kol vynikající první (Ondřej Dalecký) a druhé (Petr Hormandl) místo. *Celý článek na str. 19*

Zlatá podkova Loštice

Soutěž všestranné způsobilosti – military – třídní soutěž koní se členění do více soutěží. Terénní zkouška na fotografii patří mezi nejnáročnější. Dvojice musí absolvovat v určeném tempu řadu terénních pevných překážek např. výskoky, seskoky, vodní kombinace apod. *Čtěte na str. 21.*

Názorná učební pomůcka

Studenti 2. ročníku oboru Farmář L. Čermáková a L. Romančák reprezentovali opočenskou školu v okresním kole Středoškolské odborné činnosti v Rychnově nad Kněžnou. Se svojí prací „Vzorkovnice doplňkových krmných směsí pro skot“ získali 1. místo. *Přečtěte si na str. 13.*

K ilustraci na obálce: Erica concinna, vřesovec, erika. Existuje kolem 630 druhů těchto bohatě větvených stálezelených keřů původem z jižní Afriky, Středozeří a ojediněle také z Evropy. Vybráno z publikace Allgemeines Deutsches Garten Magazin, 1809

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

závěrečné číslo našeho časopisu se Vám představuje v barevné obálce, kterou bychom rádi zachovali i v novém 70. ročníku. Kromě „přitažlivějšího kabátu“ chystáme v časopisu i postupné obsahové změny. Kromě tradičních témat se budeme zabývat více zemědělským poradenským systémem, činností privátních poradců a jejich vzděláváním, rozvojem venkova – zejména vzděláváním manažerů a facilitátorů místních akčních skupin – vzdělávacími projekty komunitních škol, škol pro obnovu venkova a dalších zájmových a profesních institucí, které působí ve venkovském prostoru a podílejí se na celoživotním vzdělávání občanů.

Už v tomto čísle zahajujeme pravidelnou rubriku, která bude obsahovat aktuální výstupy výsledků vědy a výzkumu

do našeho vzdělávání a poradenské praxe – tento přenos vědomostí nám nabídnou pracovníci výzkumných ústavů a univerzit.

Předpokládáme uvádění informací i z odborů školství a zemědělství krajských úřadů, bude nás zajímat praktické uplatnění absolventů středních škol v sektoru zemědělství a jejich další vzdělávací a odborné aktivity.

S rozšířeným obsahem souvisí i rozšířený okruh čtenářů – stanou se jimi i odborníci z uváděných institucí. Od tohoto propojení si slibujeme lepší vzájemnou informovanost a pomoc především školám. Vždyť školy stojí na začátku zemědělského vzdělávání mladého člověka!

PROČ VYUŽÍT PORADENSKÝCH SLUŽEB

Rok od roku roste počet zemědělských podniků, které mají zájem o poradenské služby. Výsledkem dotovaného poradenství je audit podniků zaměřený na dodržování agroenvironmentálních zákonných požadavků. Tento audit upozorní na nedostatky, kvůli nimž by zemědělci mohli v příštích letech přijít o část nebo dokonce o celé dotace spojené s přímými platbami.

Vzdělání našich zemědělců je ve srovnání s jejich kolegy v ostatních členských zemích Evropské unie na poměrně vysoké úrovni. Přesto čas od času potřebují získat nové informace a rady v některých oblastech. Jedním z nejběžnějších zdrojů informací jsou semináře a různé polní dny firem, které nabízejí osiva, hnojiva, pesticidy či techniku a technologie pro stáj i pro pole. Seminář i konference na různá agrární témata pořádají i univerzity a výzkumné ústavy či různé poradenské firmy. Polní dny a semináře komerčních firem propagují samozřejmě především jejich výrobky a řešení, která nabízejí, nemusí být pro daného farmáře optimální. S problémy svého hospodářství se farmáři mohou obracet na privátní poradce či poradenské firmy, které působí v dané oblasti.

Poradenský systém v ČR

Limitovaný objem prostředků neumožňuje poskytovat podporu na celý rozsah poradenských služeb. Proto se státem podporované poradenství zaměřilo jen na priority, které odpovídají požadavkům výše uvedených nařízení.

Od r. 2004 se prostřednictvím dotačního titulu Ministerstva zemědělství ČR (9. F- Podpora poradenství) poskytuje dotace na poradenské služby v oblasti ochrany vod, což je především aplikace nitrátové směrnice, potom v oblasti welfare hospodářských zvířat a pro ekologické hospodaření. V květnu 2005 schválil Brusel dodatečně podporu zaměřenou na poradenství k optimalizaci hospodaření zemědělských podniků a také na šíření informací souvisejících s poradenstvím a s celou oblastí společné zemědělské politiky prostřednictvím Krajských informačních středisek pro zemědělství a rozvoj venkova (dále jen KIS). Co je mimo ně, musí zemědělci plně hradit ze svých prostředků.

Zemědělské poradce prověřuje akreditace

Kvalitu privátních poradců, kteří jsou zapojeni do poradenského Programu rozvoje venkova, prověřuje akreditace. Poradce se musí akreditovat ve svém oboru. Znamená to, že musí vypracovat projekt na zvolené téma, který posuzují dva nezávislí oponenti. Pokud u nich uspěje, obhájí projekt před odbornou akreditační komisí. Po akreditaci se poradci

dále vzdělávají ve svém oboru, seznamují se s požadavky provedení auditu na obsah a rozsah dotované poradenské služby. Tím získají informace, které v rámci tohoto poradenství musí zemědělcům povinně předat.

Kromě aktivit komerčních poradců existuje také určitá oblast zemědělských činností – jako pomoc zemědělcům – především při naplňování zákonných požadavků tj. 19 směrnic a nařízení EU o ochraně zdraví veřejnosti, o ochraně rostlin, životního prostředí, o ochraně zdraví a péči o hospodářská zvířata (welfare), pozornost je také věnována rozvoji venkova.

Nejběžnější závady

Výsledky minulých auditů ukázaly na několik zásadních problémů, s nimiž se naše zemědělské podniky potýkají. Příkladem je oblast ochrany vod, kde se poradci nejčastěji (v 52 %) setkali s tím, že podniky neměly zpracované plány hnojení. Velmi běžnou závadou bylo to, že kapacita skladovacích prostor neodpovídala skutečné produkci hnoje (u 23 % podniků). S tím souvisely i další problémy – nedostatečná kapacita skladovacích prostor pro statkovou hnojiva v době zákazu hnojení (17 %), jímky, jejichž kapacita je menší než minimálně čtyměsíční produkce kejdy či tříměsíční produkce močůvky a hnojůvky (12 %). Vyskytly se i případy, kdy jímky nebyly zabezpečeny před přítokem povrchových vod (15 %). Některé podniky také nevedly řádně evidenci hnojení (14 %). Zatímco s plány hnojení a s jeho evidencí může poradce pomoci a vyřešení těchto nedostatků si nevyžádá velké finanční náklady, odstranění ostatních závad již většinou vyžaduje nákladné investice.

Jak si vybrat poradce?

Privátního poradce pro podporované služby je nutné vybírat z Registru akreditovaných poradců ministerstva zemědělství, jehož vedením je pověřen Ústav zemědělských a potravinářských informací. V seznamu akreditovaných poradců je uveden obor, v němž se poradce akreditoval, kontakt na poradce, jeho územní působnost apod. Poradci uvedení v Registru poskytují samozřejmě i další služby, které nejsou dotované. Radu při výběru poradců poskytnou i KIS, které mají přehled o poradcích působících v jejich regionu. S různými problémy mohou poradit i příslušné výzkumné ústavy (i někteří jejich pracovníci jsou na seznamu akreditovaných poradců). Nasměrovat, kde hledat správnou odpověď a pomoc při řešení nějakého problému, může také telefonický Infopult ÚZPI (227 010 270) – nejdelší doba na odpověď na opravdu velmi složité dotazy činí tři pracovní dny.

Záměry pro další roky

Dotační titul 9. F skončil. Od letošního roku se bude poradenství podporovat z prostředků Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova známého pod zkratkou EAFRD. Cílem zůstává agroenvironmentální poradenství, k němuž se připojuje poradenství k rozvoji venkova.

Poradenství pro rozvoj venkova by mělo hlavně spočívat v přípravě manažerů rozvoje venkova. Ti budou působit v rámci místních akčních skupin nebo se budou podílet na programech obnovy a programech venkova. Cílem jejich přípravy a cílem akreditace by měla být znalost řízení projektů a způsobů jejich financování apod. Vzhledem ke styčným plochám s Ministerstvem pro místní rozvoj ČR a kraji je zapotřebí přesně vymezit působnost lidí, které pro tuto oblast bude připravovat zemědělský rezort. Pravděpodobně půjde i o diverzifikaci zemědělských činností do nezemědělského působení, pomoc malým venkovským podnikatelům, o podporu při zakládání nových malých a středních podniků, tedy v podstatě činností, na něž budou směřovat nějaké prostředky v rámci osy III. programu EAFRD.

Zemědělské poradenství se bude podporovat z I. osy EAFRD. Z jejích prostředků je na tento účel vyčleněno 4,1 %, což představuje asi 54,8 milionu korun. Z této částky by téměř 10 milionů mělo jít na poradenství pro hospodaření v lesích, ostatní prostředky jsou určeny na zemědělské poradenství, v jehož rámci by měla být řešena i otázka ekonomických dopadů manažerských rozhodnutí, zavádění nových technologií šetrných z hlediska životního prostředí. Určitá podpora bude směřována i pro oblast ochrany a výživy rostlin. Možnost poradenství a konzultací by měly dostat všechny oblasti zemědělských a lesnických činností. Nařízení č. 1698/2005 tomu říká „balíčky“ poradenských služeb.

Peněz je vždy málo

Od r. 2007 musí členské státy vytvořit zemědělský poradenský systém a zajistit nabídku jeho služeb minimálně v rozsahu zákonných požadavků. Tak to alespoň nařizuje Evropská unie. Podle unie by podnik mohl dostat na podporu poradenství maximálně 1 500 eur, tedy zhruba 45 000 Kč. V ČR existuje asi 51 000 různých zemědělských subjektů, nároky na poradenství pro ně by tedy mohly dosáhnout za rok až 2,3 miliardy korun. Pokud vezmeme v úvahu jen podniky registrované v evidenci LPIS (je jich asi 21 tisíc), představují pro ně maximální prostředky na dotované poradenství 970 milionů za rok. České zemědělské poradenství však musí vystačit ročně s necelými

55 milionů korun. Aby se potřebné informace dostaly k co největšímu okruhu zemědělců, rozhodlo se ministerstvo zemědělství, obdobně jako jiné evropské státy, zajistit vypracování kvalitních metodických pomůcek.

Příručka jakosti zhodnocení podniku v souladu s cross compliance

Výstupem z poradenské činnosti je zatím audit podniků a odstranění neshod. Ten ukazuje, jak farmy zabezpečují plnění požadavků z 19 evropských nařízení a směrnic (stanovených NR 1782/2004) týkajících se ochrany životního prostředí, ochrany zdraví a pohody zvířat a samozřejmě také ochrany zdraví a bezpečné práce zemědělců. V současné době tedy jde o přípravu na cross compliance, kdy plné dodržování zákonných požadavků z těchto směrnic bude podmínkou pro vyplacení dotací.

Např. zjištění, jak se v zemědělském podniku dodržují minimální standardy EU, jaký je stav hospodářství z hlediska zákonných požadavků, si bude moci farmář provést sám. ÚZPI ve spolupráci s dalšími výzkumnými ústavů připravuje poradenskou pomůcku, která manažerovi podniku umožní zjistit, do jaké míry je jeho hospodaření v souladu s platnou legislativou. Příručka jakosti cross compliance má podobu formuláře, z něhož je jasné, jak daný podnik vyhovuje agroenvironmentálním předpisům, kde jejich podmínky neplní a jaké je doporučené řešení. Jde o soubor dotazníků pro audit podniku. Jeho jednotlivé otázky by

měly zemědělce krok za krokem provést po všech možných úskalích vlastního hospodářství. Výběr metodických listů podle zaměření činnosti zemědělského podniku umožní farmáři vytvořit si „balíček“ formulářů šitý přímo na své hospodářství. Z pravdivě vyplněných formulářů pak bude zcela zřejmé, kde má podnik nedostatky a mezery v dodržování legislativy a kam musí napřít svou pozornost. Část problémů může farmář řešit sám, na složitější problémy si může najmout poradce. Provedení auditu bude výchozím předpokladem pro využití poradenské služby dotované státem.

Ve hře budou dotace

Močůvka vytékající do potoka, chlévy s nedokonalou technologií, stání, která způsobují zvířatům utrpení, chybějící plány či evidence hnojení, to a další závady mohou kontrolní orgány postihnout již dnes. Zatímco nyní jde pouze o pokutu v řádu několika stovek nejvýše tisíců korun, od r. 2009 mohou nesrovnalosti se zásadami správného hospodaření, cross compliance a welfare zvířat vyústit až v odebrání dotací. Kontrolori budou svá zjištění předávat platební agentuře, tedy Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu. Na farmě se mohou objevit i jeho pracovníci a také lidé z Evropské unie. Je tedy v zájmu každého zemědělce, aby měl svůj podnik v pořádku. Na riziková místa ho může upozornit právě poradenský audit.

Ing. Josef Kořínek, ÚZPI Praha

TRANSFER VĚDY A VÝZKUMU

Připravili jsme pro Vás, milí čtenáři, novou rubriku a v ní Vám chceme nabízet čtenářsky zpřístupněná odborná témata. Půjde o aktuální výstupy výsledků vědy a výzkumu do našeho vzdělávání a poradenské praxe. Tento přenos vědomostí nám nabídnou pracovníci výzkumných ústavů a univerzit – konkrétně jsme spolupráci domluvili s Výzkumným ústavem rostlinné výroby, Výzkumným ústavem zemědělské ekonomiky, Ústavem hospodářské úpravy lesů, dále s Českou zemědělskou univerzitou, Mendelovou zemědělskou a lesnickou univerzitou a Veterinární a farmaceutickou univerzitou.

VZÁJEMNÉ VZTAHY

mezi hostitelskou rostlinou a patogenem

Země je obývána rostlinnými a živočišnými organizmy. Žádný jedinec nežije izolovaně sám. Žije v souboru společenství jiných organizmů a v určitém vnějším prostředí. Mezi organizmy probíhá řada vztahů antagonistických i neantagonistických. Většina organizmů ke své obživě a ke svému vývoji využívá právě antagonistický vztah. Převaha

antagonistických vztahů mezi živými organizmy znamená, že se všechny organizmy k tomu aby přežily napadení, zejména mikroorganizmů, musely v průběhu svého vývoje vybavit obrannými systémy.

Mnohobuněčné organizmy se skládají z velkého počtu buněk, které tvoří strukturální a funkční jednotky těchto organizmů. Ty jsou diferenciovány a specializovány. Dohromady však společně plní určitou funkci nebo několik spolu souvisejících funkcí. Mají podobnou stavbu

a vzájemně se podílejí také na vytváření mezibuněčného prostředí. K tomu, aby organismus mohl fungovat jako jeden celek, aby jednotlivé buňky nebo skupiny buněk mohly plnit svoji funkci, musí být propojeny četnými regulačními mechanismy. Ty přispívají k udržování stálosti vnitřního prostředí a umožňují reagovat na změny vnějšího i vnitřního prostředí. Na rozdíl od mnohobuněčných organismů nemá buňka jednobuněčných organismů (bakterie a sinice) oddělený prostor s nukleovými kyselinami (ty jsou nositelem genetické informace). Naopak mnohobuněčné organismy mají vnitřní obsah buňky rozdělen na jádro (s deoxyribonukleovou kyselinou – DNA) a na cytoplazmu (ostatní obsah buňky). Velmi důležitou součástí buňky je buněčná membrána, která plní řadu funkcí. Jejím základem je fosfolipidové uspořádání. V této membráně jsou různě umístěny bílkoviny, z nichž některé mají charakter enzymů a zabezpečují aktivní přenos látek dovnitř buňky, či ven. Jiné bílkoviny zajišťují pak spojení se sousedními buňkami. Některé zase fungují jako buněčné receptory, tj. přenášejí dovnitř buňky informace o kontaktu s nějakou látkou mimo buňku.

Pouze rostliny jsou z větší části schopny žít a živit se z podkladu, na kterém se uchytily. Musí v přírodě bojovat s abiotickými a biotickými stresy. Obecně je možné říci, že organismy, kteří jsou bez možnosti pohybu (rostliny), jsou často využívány jako zdroj potravy a úkryt pro širokou řadu parazitů. Rostlina se stává ochořelou, když je nepřetržitě postižena nějakým příčinným agens, které končí v abnormálních fyziologických procesech, jež narušují normální strukturu rostliny, růst, funkci a jiné aktivity.

V poslední době přibývají důkazy o tom, že obranné systémy rostlin jsou přinejmenším tak komplexní, jako obranné systémy obratlovců. U savců má imunitní systém schopnost vyvinout poznání specifčnosti pro každou ne vlastní sloučeninu, která je uvnitř jejich organismu přítomna. Na rozdíl od živočichů však rostliny nemají krevní oběhový systém, to znamená, že nemají žádné cirkulující buňky a tudíž nemohou spoléhat na specializovaný imunitní systém. A tak poznání různých patogenů musí být schopností každé buňky hostitele. Ta musí být schopna obrany i když je tato obrana místně a systematicky mezi buňkami koordinována. Rostliny ve skutečnosti nemají tak efektivní mechanismy se schopností poznat patogenní mikroorganismy a zastavit jejich růst, jako živočichové. Mají však nespecifickou paměť k patogenu, která je systémová a může trvat několik týdnů. Nicméně rostliny vyvinuly pozoruhodné strategie k adaptaci na vnější změny s použitím řady konstitutivních (tvořících jejich součást) nebo indukčních (uměle vyvolaných) biochemických a molekulárních mechanismů. Ty se projevují jak dlouhodobými,

tak krátkodobými reakcemi k bezprostředním změnám, které na ně působí.

Když přicházejí rostlina a patogen do kontaktu, vytvářejí se mezi těmito dvěma organismy těsné komunikace. Aktivita patogena směřují na kolonizaci hostitele a k využití jeho zdrojů, zatímco rostliny jsou adaptovány ke zjištění přítomnosti patogenů a k reakci na anti-mikrobiální obranu a na ostatní stresy.

Některé z uvedených obranných reakcí, ačkoli jsou diferencovaně účinné vůči patotypům (ekvivalent k rase, populace patogena, ve které všichni jedinci mají společnou určitou patogenitu), mohou být součástí výbavy tzv. nehostitelské rezistence k jiným patogenům téhož hostitele, např. jiné *formae specialis* (uvnitř druhů je možné rozlišovat zvláštní formy charakterizované adaptací na různé, odlišné hostitele).

Umění rostliny poznat patogena je klíčovým problémem, který určuje, zda rostlina bude napadena, či nikoliv. Rezistence k chorobě tudíž závisí na schopnosti rostliny poznat patogena brzy v infekčním procesu a na dostupnosti účinných intercelulárních signálních systémů, které spouští rezistentní reakce. V procesu poznání jsou klíčové geny rezistence rostliny. Ty kódují tzv. receptory (příjemce – bílkovina, nejčastěji v membráně, která specificky váže určitou látku z prostředí. Tato vazba v nich vyvolá změnu, jež má za následek biologickou odpověď buňky), které jsou schopny vzájemně reagovat se specifickými, to je odpovídajícími proteiny získanými z patogena. Jsou to molekuly, které v hostiteli indikují přítomnost patogena a aktivují elicitory (metabolit patogena, který stimuluje v hostitelské rostlině produkci fytoalexinů) patogena a rychle vytvářejí vnitřní signál, který spouští časné obranné reakce. Bylo zjištěno, že poznání mikroorganismu buňkou rostliny záleží právě na tvorbě elicitorů patogenem. Mohou to být buď nespecifické elicitory, například fragmenty buňky houby uvolňované během infekčního procesu, které vyvolávají obrannou reakci. Ta pomáhá minimalizovat chorobu. Nebo to naopak mohou být rasově specifické elicitory, molekuly, kterými jsou zakódovány geny avirulence v patogenu. Rezistence tedy zahrnuje specifické poznání napadajícího patogena dominantním (převládajícím, majícím převahu, určujícím) nebo semi-dominantním produktem genu rezistence. Tento typ interakce vychází z teorie gen proti genu, kde pro každý gen, který uděluje rezistenci hostitele, existuje odpovídající gen v patogenu, jenž odpovídá jeho virulenci. Interakce mezi geny rezistence k chorobě u rostlin a jejich odpovídajících genů avirulence jsou klíčem k určení, zda je rostlina náchylná nebo rezistentní k napadení patogenem. V rezistentních reakcích rostlin k patogenům hrají hlav-

ní roli signály a signální transdukční kaskády (transdukce – změna z jedné formy na jinou). Poznání patogenem odvozených signálů indukujících rezistenci (elicitorů) se může vyskytnout na povrchu rostlinné buňky skrz nachystané receptory. Jinak řečeno, patogen exportuje elicitor do buněčné cytoplazmy, kde jeho poznání vyžaduje určité místo. Vazba elicitoru aktivuje receptor nebo komplex receptorů a výsledek je nazýván efektor, který může být defosforylován (slučovat se s kyselinou fosforečnou). Následně je pak vnímaný signál transdukován prostřednictvím signální kaskády, která končí ve fyziologických reakcích jež kulminují do rezistentní reakce. Lokalizace infekce je pak jedním z výsledků těchto obranných reakcí rostliny. Poznání patogenů rostlinou je tedy zprostředkováno velkou řadou vysoce polymorfních (mnohotvárných) genů rezistence. Produkty těchto genů fungují při poznání přímých nebo nepřímých produktů patogenem kódovaných avirulentních genů. Vět-

šina identifikovaných genů rezistence rostliny kóduje intracelulární proteiny.

Patogenní mikroorganismy se přizpůsobí svojí infekční strategií změnám získaným z místa infekce jejich hostitele. Rostliny na druhé straně mají, aby přežily, vyvinuty mechanismy rezistence ve svém vývojovém procesu. Předpokládá se, že u patogena geny patogenity kódují proteiny sounáležitě do dvou funkčních skupin, regulační proteiny a efekторы, jež ovlivňují tvorbu proteinů. Ty prvně jmenované, regulační proteiny, mohou být zahrnuty v regulování aktivity genů hub a proteinů, zatímco efekторы ovládají rostlinné procesy ve prospěch patogena.

Tento výzkum byl podporován výzkumným záměrem MZe ČR č. 0002700602

Ing. Lubomír Věchet, CSc.
VÚRV Praha-Ruzyně

STANDARDY ISO

řady 9000, 14000, 22000, OHSAS 18000 a EurepGAP v podmínkách zemědělských a potravinářských subjektů

Úvod

Členské státy Evropské unie se řídí schválenou Společnou zemědělskou politikou (SZP). Na základě tohoto strategického dokumentu byly formulovány cíle koncepce zemědělské politiky ČR, které jsou podporovány dominantní vizí rozvoje multifunkčního zemědělství a venkova.

Jedním z klíčových prvků této agrární politiky je změna způsobu podpory zemědělského sektoru. Jedná se o vázanost tzv. „jednotné zemědělské platby a dalších přímých plateb“ na standardy životního prostředí, bezpečnosti potravin, zdravotního stavu zvířat, ochrany rostlin, zajištění pohody zvířat a dále na udržování půdy v dobrém produkčním i ekologickém stavu. Při nedodržení požadavků komplexního plnění standardů se přímé platby sníží, přičemž zůstane zachována proporcionalita zohledňující související rizika či škody. Z uvedeného vyplývá, že managementy dotčených podniků budou muset daleko razantněji přistoupit k plnění právních a jiných požadavků, které podporují principy udržitelné úrovně zemědělství s akceptací tržní orientace.

Nepochybné je, že výraznou roli v těchto aktivitách sehráje kompetence personálu subjektů agropotravinářského komplexu, která bude vyžadovat znalosti dalších a souvisejících nástrojů, které umožní zajistit:

- spokojenost klientů s kvalitou produkce,
- minimalizaci negativních vlivů činností na životní prostředí a zaměstnanecké zdraví,
- preventivní přístupy směřující k výrobě zdravotně nezávadných potravin.

Charakteristika standardů

Jedním z používaných a v podmínkách agropotravinářství perspektivních nástrojů pro řešení těchto problémů je aplikace požadavků systémových norem ISO řady 9000, 14000, 22000, OHSAS 18000 a v poslední době specifických agropotravinářských standardů označovaných EurepGAP. Požadavky, které jsou v těchto dokumentech obsaženy, jsou vzájemně kompatibilní; důraz je kladen na identifikaci procesů s vlivy na kvalitu, identifikaci souvisejících environmentálních aspektů, dále na nebezpečí ve vztahu k zaměstnaneckému zdraví a zdravotní nezávadnosti potravin (pokud jsou tyto vyráběny). Identifikace procesů, aspektů a nebezpečí je podmínkou k tomu, aby je managementy mohly řídit.

Za účelem řízení těchto činností jsou v těchto standardech definovány základní požadavky na:

- plánování (politika, krátkodobé programy),
- organizaci (odpovědnosti a pravomoci),

- zdroje (lidské, infrastruktura, pracovní prostředí),
- komunikaci (externí, interní),
- návrh a vývoj,
- nákup a prodej
- požadavky na realizaci produktů,
- metrologii (kontrolní, zkušební a měřicí zařízení),
- monitorování a měření (spokojenost zákazníků a zainteresovaných stran, monitorování procesů a produktů, interní auditování),
- řešení neshod (podnětů pro zlepšování, slabých míst...),
- preventivní opatření,
- soustavné zlepšování,
- řídicí dokumenty, záznamy a jejich řízení.

Všechny procesy (řídicí, hlavní i podpůrné) však musí být prováděny v souladu s právními požadavky. Právní požadavky (nesprávně nazývány jako požadavky legislativní) a jejich správné uplatnění je tzv. „nepodkročitelným“ minimem, které je výše uvedenými standardy vyžadováno.

Požadavky na řízení právních a jiných předpisů

Zásadní přístup k jejich plnění je následující – po odpovídající analýze procesů/ aspektů a nebezpečí musí subjekt vytvořit, zavést a udržovat postup(-y):

- k identifikaci a zajištění přístupu k příslušným požadavkům právních předpisů a jiným požadavkům, které se na ni vztahují,
- k určení uplatnitelnosti těchto požadavků.

Organizace musí zajistit, aby tyto příslušné požadavky právních předpisů a jiné požadavky, které se na ni vztahují, byly vzaty v úvahu při vytváření, zavádění a udržování vlastního systému managementu. V podniku musí být dostupné zákony, vyhlášky, nařízení vlády, opatření a metodické pokyny ministerstev, resortní směrnice, technické normy atd., které se přímo vztahují k jeho činnosti, výrobkům a službám. Předmětem sledování jsou také předpisy, jejichž režim ovlivňuje provozní prostředí podniku (např. speciální požadavky ochrany přírody).

Procesem organizace práce musí být zajištěno, že vedení agropotravinářského zařízení bude s dostatečným předstihem informováno o chystaných změnách právních požadavků, které bude moci včas zohlednit v podnikatelských plánech. Individuální povinnosti jsou podniku ukládány prostřednictvím rozhodnutí orgánů státní správy. Platnost těchto správních aktů, např. povolení ke stavbám a činnostem souvisejícím s životním prostředím, bývá časově omezená. Předmětem řízení dokumentů je udržování také této části činnosti v odpovídajícím, aktuálním stavu.

Součástí evidence právních a jiných požadavků jsou také odpovědné, popř. regionální dohody s orgány státní správy, na jejichž základě se podnikatelské subjekty zavazují k dodržování přísnějších opatření, než které stanovují obecně platné předpisy. Na základě specifických požadavků zahraničního zákazníka může podniku vzniknout také povinnost seznámit se a sledovat právní předpisy platné v cílové zemi. V tomto případě se jedná například o oblast odpadového hospodářství (odstraňování obalů a výrobků).

Úplný přehled platných právních a jiných požadavků má být uveden v registru, který může být součástí různých řídicích dokumentů, např. typu instrukcí apod. Přehled je doplněn o odkazy, kde jsou dokumenty uloženy, aby mohly být v případě potřeby okamžitě k dispozici. Pouhý výpočet a zdokumentování zákonů, zákonných úprav a dalších požadavků zainteresovaných stran nestačí. Vždy je nezbytné odvodit si, dokumentovat a aktualizovat konkrétní požadavky pro každou provozovnu a její činnost. Přitom je nutno zdroje požadavků navzájem rozlišit, abychom mohli rychle a cíleně přistupovat ke změnám. Takový dokument je správným „Registrem právních požadavků“ a je zárukou, že pro každý proces/ aspekt/ nebezpečí budeme mít stanoveny odpovídající pravidla řízení.

Zkušenosti z praxe

Při uplatňování právních předpisů v podmínkách českého agropotravinářství byla identifikována tato zjištění:

- Managementy zařízení neposkytují odpovídající personál – lidské zdroje!
- Problematika je na okraji zájmu – „nutné zlo“.
- Jsou nájímáni externisté.
- Vyskytují se pracovníci s kumulovanými funkcemi – povrchní informace!
- V podnicích chybí partner na řešení odpovídajících záležitostí!

Podnikový personál by měl mít jako nepodkročitelné minimum pro aplikaci odpovídajících právních požadavků následující kompetence:

- Znalosti terminologie v oblasti podnikání.
- Znalosti metod a technik řízení činnosti.
- Znalost technických a environmentálních aspektů konkrétního provozu.
- Znalosti organizační situace: umožňuje pracovníkovi pochopit provozní souvislosti organizace.
- Znalost dokumentace systému managementu včetně metodiky řízení.
- Povědomí o vědě a technikách v daném oboru.
- Znalosti zásad auditu, postupů a techniky (provedení analýzy činnosti).

Závěr

Dobrovolné standardy ISO řady 9000, 14000, 22000, OHSAS 18000 a EurepGAP v je nutné v podmínkách zemědělských a potravinářských subjektů implementovat. Pokud by vedly pouze k naplnění právní požadavků, bylo by to zcela jistě přínosné. Proto je třeba o těchto dokumentech, jejich implementaci a následném uplatňování vést cílené vzdělávací, výchovné a osvětové programy.

Institut celoživotního vzdělávání MZLU v Brně připravil i na školní rok 2007/2008 kurz specializovaného vzdě-

lávání „Management kvality, environmentu, bezpečnosti při práci, zdravotní nezávadnosti potravin a jeho auditování“, jehož cílem je právě poskytnout posluchačům výše uváděné kompetence.

(více na <http://www.icv.mendelu.cz/vzdelani/karierni/postgrad-integrovaný-management.html>).

Dr. Ing. Petr Marada
Ústav zemědělské, potravinářské
a environmentální techniky MZLU v Brně

MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINY

Setkání zástupců na Moravě

Ve dnech 12. – 13. 4. 2007 proběhlo ve školicích prostorách hotelu Dlouhé Stráně v Jeseníkách další z pravidelných setkání zástupců místních akčních skupin (MAS). Akce připravil Ústav zemědělských a potravinářských informací Praha a patří do série nástavbových školení pro absolventy základního patnáctidenního kursu vzdělávání manažerů MAS.

V úvodní přednášce prvního dne setkání seznámila paní ING. MARCELA HARNOVÁ (tajemnice Spolku pro obnovu venkova) přítomné s problematikou „brownfields“ v naší krajině. Jsou to plochy s následnou charakteristikou:

- a) postižené činnostmi předchozích vlastníků pozemků, existencí objektů,
- b) jsou zpustlé, chátrající nebo nedostatečně využité,
- c) většinou mohou být znečištěné nebo kontaminované.

Přednášející se zabývala nejenom analýzou současného stavu v českém, převážně venkovském prostoru, ale představila i několik zajímavých projektů, které pomohly v konkrétních obcích vyřešit palčivý problém chátrajících a nevyužívaných objektů. V příspěvku s názvem „Dotace cílené na revitalizaci bývalých zemědělských staveb a jejich podnikatelské využití“ seznámila přítomné s finančními zdroji, které by mohly přispět k řešení výše zmiňované problematiky.

JUDR. RADAN VEČERKA (absolvent 15 denního kursu + člen MAS Vladař o.p.s.) ve svém vystoupení obeznámil posluchače s nejnovějšími informacemi z oblasti síťování MAS a informoval své kolegy o posledních výstupech z Programu rozvoje venkova. Lektor ING. JAN BITTNER (absolvent 15 denního kursu + člen společnosti SERVISO

o.p.s.) hovořil o problematice financování místních akčních skupin a o novinkách z oblasti LEADER.

V druhé části dne byla ve spolupráci s MAS Horní Pomoraví pro účastníky semináře připravena odborná exkurse. ING. FRANTIŠEK WINTER – další z absolventů kursu a zároveň předseda správní rady MAS Horní Pomoraví o.p.s. – v průběhu exkurse seznámil své kolegy s činnostmi jím řízené místní akční skupiny a zároveň blíže představil některé z jejich členů či partnerů. V pečlivě připraveném programu dostali příležitost představit „v reálu“ své firmy:

zástupce firmy MARVIN, v.o.s. – farma ekologického zemědělce,
zástupce firmy PRO-BIO, s.r.o. ze Starého Města pod Sněžníkem,
zástupce podniku Pivovar Hanušovice, který je nejvýznamnějším strategickým partnerem MAS Horní Pomoraví.

Druhý den pokračoval seminář vystoupením Bc. ROMANA HAKENA (Centrum pro komunitní práci Střední Morava), který svým příspěvkem s názvem „Dobrovolnická služba“ přispěl k lepšímu pochopení problematiky dobrovolnictví. Pro přítomné byla přednáška velmi inspirativní, neboť ve své každodenní práci řeší otázky, jak získat pro práci v MAS schopné a aktivní členy z řad neziskových organizací, podnikatelů a zemědělců; popřípadě jak nalézt schopné dobrovolné pracovníky z řad občanů v konkrétním regionu.

Bližší informace o tomto setkání naleznete na www.agroporadenstvi.cz/ **Místní akční skupiny/ Nástavbové kursy**. Budou zde pravidelně umísťovány informace i z dalších plánovaných akcí tohoto druhu.

Domnívám se, že činnost MAS má v regionech významnou úlohu a bylo by jistě velmi přínosné, kdyby střední školy, v jejichž učebních osnovách se problematika venkova vyskytuje, navázaly kontakt se skupinou ve svém regionu.

Manažeři MAS nejenom mohou učitele i žáky blíže seznámit s problematikou konkrétního regionu, ale i s řešením úkolů a projektů z oblasti venkovského prostoru.

- bačka-

STUDENTSKÁ ODBORNÁ KONFERENCE

Stává se již tradicí, že v jarním období školního roku se uskutečňuje odborná a vědecká středoškolská konference na Střední odborné škole veterinární, mechanizační a zahradnické a Jazykové škole s právem státní jazykové zkoušky se sídlem v Českých Budějovicích.

I v letošním roce proběhlo setkání aktivních účastníků, tedy autorů prací z řad studentů a odborníků ze zemědělské praxe, provozu a veterinárních institucí, kde žáci třetích a čtvrtých ročníků této školy prezentovali nejen metodický postup při zpracování daného odborného tématu, ale především dosažené výsledky, které mají prakticky aplikovaný charakter. Tato konference se konala pod záštitou ředitele školy Ing. Kábeleho a managementu sponzorské zahraniční organizace firmy SANO z Bavorska zastoupeného Ing. Kociánem. Do funkce předsedy hodnotící komise byl nominován MVDr. Kouba z Krajské veterinární správy pro Jihočeský kraj, se kterou má naše škola úzké profesní vztahy.

Filozofie středoškolské odborné činnosti (SOČ) vychází z dobrovolné zájmové činnosti a vědecké angažovanosti studentů, kdy prioritním cílem je všestranně rozvíjet a podporovat odbornou aktivitu především nadaných studentů, rozšiřovat jejich vědomosti a praktické zkušenosti a napomáhat tak při rozvoji jejich osobnosti. Dominantní snahou této nezastupitelné činnosti nás pedagogů odborných předmětů, kteří se angažujeme v oblasti SOČ, je pak napomáhat vyhledávání talentovaných žáků, podporovat jejich další odborný růst a vést je tak k samostatnému tvořivému myšlení a aktivní schopnosti řešit vybranou vědecko-výzkumnou problematiku. Z kontextu uvedených myšlenek pak zákonitě vyplývá, že SOČ oslovuje jedince s potřebným entuziasmem, jedince ambiciózní a cílevědomé, kteří jsou ochotni flexibilně a exaktně vložit svůj volný čas na řešení akceptované problematiky.

Vlastní koncepční diverzita odborné konference pro školní rok 2006–7 byla deklarována existencí rozmanité problematiky generované spektrem aktuálních otázek z oblasti zemědělské, lesnické a veterinární, dále odbornými aktualitami zdravotnictví i z hygienické sféry a konečně v součas-

né době tolik diskutované environmentální problematiky. Celkem bylo zpracováno a obhájeno sedm prací ze všech tří sekcí.

Studentská práce se zdravotnickým zaměřením se orientovala na epidemiologickou problematiku výskytu meningokokové meningitidy postihující především jedince pediatrického věku, kdy onemocnění je svou klinikou, průběhem, patologickými změnami a nepříznivými důsledky infekcí nejčastější. V práci byl kladen důraz na prevenci této infekce formou včasné vakcinace. (Pro zajímavost počet nemocných dětí v ČR činí až 235 pacientů, z toho pak 27 úmrtí. Práce vznikla za spolupráce se Státním zdravotním ústavem v Praze a Krajskou nemocnicí v Českých Budějovicích.)

V oblasti zemědělství a veterinární medicíny byly prezentovány tři práce zahrnující širokou škálu řešených otázek a aktuálních problémů. Obsáhla práce s názvem Chov skotu v ČR a technologie ustájení se zabývala současným stavem a perspektivami chovu, problematikou ustájení jakož i ekonomikou výroby mléka a masa. Otázky výživy, kontroly zdraví a reprodukce byly dalšími aktualitami. Obě autorky této práce – studentky 4. ročníku oboru veterinární prevence dále vypracovaly projekt rekonstrukce stávajícího produkčního kravínu v ZD Dešov na Třebíčsku. Veterinární tematika byla doplněna problematikou výskytu nebezpečného onemocnění skotu nazvané IBR, které má nakažlivý charakter a které způsobuje přímé i nepřímé ztráty. (Uhynutím a nutným odporažením postiženého skotu nákaza způsobuje narušení obratu stáda, snížení produkce a reprodukce.) Obě autorky se zabývaly i způsobem ozdravení zamořených stád od této infekce. Dívky spolupracovaly se Státní veterinární správou v Praze. Třetí odborná práce této skupiny se orientovala na aktuální aspekty problémového chování psů. Dnes je v ČR 1,9 mil. psů a nezdá se, že by se jejich počet snížil. Vážným zraněním nejen chovatele, ale i jiných občanů. Autorka popisuje anatomii a fyziologii psa a cíleně se zabývá chováním psů jejich etologií za nejrůznějších situací a podmínek. Přesto ve svém závěru konstatuje, že chování a projevy psů jsou ovlivněny především péčí v období

Ředitel školy Ing. Kábele ocenil schopné studenty

štěněte, vlastním výcvikem a zejména přístupem majitele chovaného psa.

V sekci životního prostředí odezněla práce zaměřená na existenci a rozšíření vlka v ČR s poukazem na jeho biogenetický vývoj, současný početní stav atd. Zajímavá byla kapitola chování, tvorba hierarchie smečky, sociálních vztahů a komunikací mezi jedinci navzájem a typickým průběhem lovu těchto predátorů. Cílem a snahou další odborné práce studentky veterinárního oboru bylo prezentovat ucelený

soubor informací, které se zabývají konkrétními aspekty antarktické ekologie, flóry a fauny získané z mezinárodní vědecko-výzkumné základny s účastí českých odborníků. Z uvedené práce vyplývá memento globálních klimatických změn, oteplování planety, porušování ozónové vrstvy atmosféry, kyselých atmosférických dešťů s následným ohrožením biologické rovnováhy a zánikem různých druhů živočichů. S poslední referátem vystoupily dívky ze zahradnického oboru, které navrhly projekt ozelenění areálu Domova důchodců v Prachaticích.

Závěrem je nutno konstatovat, že při analytickém zpracovávání odborných prací a při vlastní obhajobě se studenti naučí logicky přemýšlet, srozumitelně interpretovat dosažené výsledky a tyto vhodně ilustrovat a nakonec adekvátně o dané problematice diskutovat. Pozitivním výsledkem snažení studentů je skutečnost, že tři nejlepší práce z jednotlivých sekcí postoupily do oblastního kola, kde se umístily v silné konkurenci na prvním, druhém a šestém místě. Vítězku v sekci zemědělství s tématem problémového chování psů pak čeká obhajoba na celorepublikové konferenci v červnu v Prostějově.

Všem účastníkům blahopřejeme a přejeme mnoho dalších tvůrčích a odborných úspěchů.

Ing. MVDr. Josef Haták, SOŠ České Budějovice

STREDOŠKOLSKÁ ODBORNÁ ČINNOSŤ

Aké bolo celoštátne kolo?

V dňoch 2.–5. 5. 2007 sa v Nových Zámkoch uskutočnil 29. ročník súťaže Stredoškolskej odbornej činnosti. Vyhlasovateľom súťaže bolo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky, ktoré spolu so Štátnym inštitútom odborného vzdelávania v Bratislave bolo zároveň odborným a organizačným garantom.

Celoslovenskej súťaži sa zúčastnilo vyše 300 súťažiacich s 272 prácami. Súťaž prebiehala v 17 odboroch (viacej Pôdohospodárska škola č. 2, 3, 8, roč. 69/2006–7), celoslovenskú porotu tvorilo 54 porotcov z radov stredoškolských i vysokoškolských pedagógov, vedcov, odborníkov z praxe. Všetci súťažiaci dostali certifikát o účasti v celoštátnom kole SOČ. V každom odbore bolo ocenených prvých päť najlepších prác. Celkovo sa 29. ročníka SOČ zapojilo 6 355 žiakov stredných škôl so 4 880 prácami.

V odbore 07 – poľnohospodárstvo, lesné a vodné hospodárstvo sa súťažiaci umiestnili nasledovne:

1. Jaroslav Čekan, Patrik Antal, ZŠ Nováky: Jazierko na čistenie odpadových vôd
2. Zuzana Hromadová, Stredná poľnohospodárska škola Žilina: Základy prirodzenej komunikácie človeka a koňa
3. Tibor Bózing, SPPŠ Dunajská Streda: Záujmový chov králikov

Ďalej z našich škôl boli úspešní: Karolína Rybová, SOU poľn. Šaľa: Vyhodnotenie reprodukčných ukazovateľov plemenných kobýl slovenského teplokrvníka v chove Národného Žrebčína v Topoľčiankach; Branislav Tomka, ZŠ poľn. Topoľčany: Sledovanie stimulátora rastu na násadu plodov rajčiakov; Eva Weinrauchová, SPoŠ Veľké Kapuša-

ny: Geneticky modifikované organizmy; Zuzana Triznová, SLŠ Banská Štiavnica: Návrh náučného chodníka v oblasti Sivého vrchu; Veronika Šlapková, SPoŠ Žilina: Ekologické poľnohospodárstvo; Michaela Lužáková, SPoŠ Trnava: Zhodnotenie výroby repky olejnej na školskom majetku v Trnave; Dominik Cvanciger, SOU Stará Ľubovňa: Využitie lesnej biomasy na energetické účely.

V odbore 08 – ochrana a tvorba životného prostredia bola z našich škôl úspešná: Tatiana Herdová, ZŠS záhradnícka G. Čejku, Malinovo: Naučný chodník Dobrá Voda v Malých Karpatoch.

Všetkým súťažiacim v 29. ročníku SOČ k účasti v celostátnom kole a víťazom v jednotlivých odboroch dosiahnutému úspechu srdečne blahoželám, želim veľa ďalších tvorivých úspechov, síl a usilovnosti v ďalšom vzdelávaní. Zároveň vyslovujem poďakovanie všetkým konzultantom, oponentom, metodikom, vedeckým a výskumným pracovníkom a tiež rodičom, ktorí autorom prác pomáhali dosiahnuť úspech, rozvíjať nápady a povzbudzovali ich k vytrvalosti a usilovnosti.

Do pozornosti záujemcom o písanie prác SOČ dávam publikáciu autorského kolektívu V. Púchovská, E. Bugajová, A. Sandanusová.: Metodická príručka Stredoškolskej odbornej činnosti (vydal ŠIOV Bratislava, 2007, 62 s., ISBN 978-80-89247-11-0), ktorá obsahuje aktuálne požiadavky na citovanie použitej literatúry, niekoľko rád ako postupovať pri prezentácii (slovnej i power-pointovej) obhajovanej práce, ako pripraviť poster a podobne. Uvedená publikácia bola na slávnostnom otvorení 29. ročníka SOČ v Nových Zámkoch „pokrstená“ dlhoročným „SOČkárom“ a súčasným primátorom mesta Ing. Gejzom Pischingerom. Publikácia je k dispozícii na adrese: Štátny inštitút odborného vzdelávania, Bellova 54/a, 831 01 Bratislava.

Vzhľadom na blížiac sa prázdniny želim všetkým „SOČkárom“ – žiakom aj pedagógom príjemné a zaslúžené chvíle oddychu, pohody, ale aj nové nápady pri voľbe témy budúcoročnej práce stredoškolskej odbornej činnosti.

PaedDr. Anna Sandanusová
Katedra zoológie a antropológie UKF v Nitre

POSTUP DO CELOSTÁTNÍ PŘEHLÍDKY

prací středoškolské odborné činnosti

Studentka Střední školy zemědělské a ekologické v Žatci Nikola Milkovičová v krajské přehlídce SOČ konané v Ústí nad Labem se umístila na 1. místě se svojí prací „Obsedání koní“ a postupuje do celostátní přehlídky, která se koná 15. – 17. 6. 2007 v Prostějově. Nikola je studentkou oboru Agropodnikání se zaměřením na agroturistiku a chov koní. Chovu koní se věnuje od dětství. Své zkušenosti, poznatky, teoretické znalosti a lásku ke koním vložila do své práce. Nikola v tomto období maturuje. V celostátním kole SOČ a u maturity jí přejeme mnoho úspěchů.

Ing. Dagmar Hromádková
SŠZE Žatec

Využívám této příležitosti k poděkování osmi studentům za výbornou reprezentaci okresu Louny v krajském kole Stredoškolské odborné činnosti. Dva z nich obsadili 1. místo s postupem do celostátní přehlídky této soutěže – Nikola Milkovičová ze Střední školy zemědělské a ekologické v Žatci a Michal Kotlář z OA Louny.

Je smutné, že z jedenácti středních škol, které v okrese Louny máme, se SOČ účastnily pouze tři a to Střední škola zemědělská a ekologická Žatec, Obchodní a střední zemědělská škola Louny a Gymnázium V. H. Louny. Ředitelům, pedagogům a vedoucím prací studentů zmiňovaných škol patří velký dík a uznání.

Ludmila Malá, DDM Žatec
vedoucí odd. soutěží

Nikola se chovu koní věnuje od dětství

STŘEDOŠKOLSKÁ ODBORNÁ ČINNOST

Studenti 2. ročníku oboru Farmář L. ČERMÁKOVÁ a L. ROMANČÁK reprezentovali naši školu v okresním kole Středoškolské odborné činnosti v Rychnově nad Kněžnou. Se svojí prací „Vzorkovnice doplňkových krmných směsí pro skot“ získali 1. místo.

Cílem jejich práce bylo vytvořit názornou učební pomůcku k tématu „Výživa skotu“ pro farmářské obory.

Vzorkovnici doplnili o etikety se složením, dávkováním a výrobci těchto krmiv. V textové části uvedli význam živin obsažených ve směších pro jednotlivé kategorie skotu a moderní technologie výroby doplňkových směsí. Jejich práce byla hodnocena velmi pozitivně a byla doporučena k postupu do krajského kola SOČ v Hradci Králové.

Ing. Dagmar Mlatečková, SŠ Opočno

„OBRAZ EURÓPSKEJ RODINY“

Boli sme v Kahramanmarase

Náš školský projekt „Obraz európskej rodiny“, ktorý prebieha na Spojenej škole s organizačnými zložkami OA a SPOŠ Spišská Nová Ves, nás zaviedol na prelome mesiacov apríl – máj 2007 do mesta Kahramanmaras v Turecku. Po celoročnej práci doma sa teda vydali dve učiteľky PhDr. Jana Fukerová a Mgr. Viera Langová a štyri žiačky Veronika Kaľavská, Veronika Iľašová, Miroslava Nemčíková a Katarína Molčanová na dlhú cestu do Kahramanmarasu. Po 29hodinovej ceste, počas ktorej sme využili snáď všetky dostupné dopravné prostriedky včítane štvorhodinového letu, ocitli sme sa pred hotelom, v ktorom sme mali stráviť najbližšie dni. Dievčatá bývali v tureckých rodinách a tie už netrpezlivo čakali na svoje zverenkyne. Na nás šiestich sa zračila únava po dlhej ceste, na dievčatách aj strach, či zvládnú komunikáciu. Bolo neskoro večer a dievčatám sme poradili, že najlepšie sa bude poriadne vyspať a ráno sa pustiť s vervou do práce.

Aká bola naša náplň v Turecku? Spoznávať tureckú rodinu, turecké tradície, turecké školy. Veľmi veľa na niekoľko dní, ktoré sme tam mali stráviť. A tak sme neváhali a my dospelí sme sa v sprievode tureckých a poľských partnerov zúčastnili ešte v ten večer tureckej svadby. Hoci sú naše kultúry a zvyky dosť vzdialené, v čase keď sme prišli na svadbu (bolo tesne pred polnocou), odohrával sa tu tanec, ktorému sa u nás hovorí rejdivý. Nevesta tancovala so svadobčanmi a tí ju obsypávali peniazmi. Hneď potom sme však šli spať, aby sme skoro ráno mohli začať s programom, ktorý pre nás turecká partnerská škola pripravila.

Počas pobytu sme navštívili dve turecké rodiny, päť tureckých škôl, dve mešity a jeden tradičný turecký trh.

Turci sú rodinne založení. Ešte stále tam fungujú početnejšie rodiny s tromi a viacerými deťmi. Mamy ľúbia svoje

deti a poskytnú im všetko, čo je v ich silách. V meste nás prekvapilo zvolávanie do mešít, ešte aj v tomto storočí zvoláva „azán“ na pravidelné modlenie sa päťkrát do dňa. Aj my sme navštívili mešity s tradičnými šatkami na hlave a na boso. Prezreli sme si aj turecké školy – základnú, učňovskú a strednú. Žiaci nosia uniformy, ktoré sú rozdelené podľa ich veku. Najmenší nosia červené šatôčky, tí väčší modré a stredoškolskí žiaci kárované sukne alebo sivé nohavice a kravatu. Tú nosia aj chlapci aj dievčatá.

Na tradičnom trhu nás zaujala červená paprika, ktorú majú uloženú v zvláštnych nádobách na korenie. Ochutnali sme aj cukrovinky, ktoré mali netradičnú zelenú farbu, ktorej pôvod sme identifikovali – boli to pomleté pistácie. Zabudnúť nesmieme ani na tradičný turecký nápoj – čierny čaj podávaný v špeciálnych sklenených, asi jednodedcových pohároch. Tento nápoj pijú Turci vždy a všade.

Pobyt sa rýchlo krátil a my sme prišli na to, že Turci sú milí, príjemní a zdvorilí ľudia. A pred našim odchodom domov sme im sľúbili, že takto ich budeme doma aj prezentovať. Touto cestou ďakujeme národnej kancelárii Socrates, ktorá nám umožnila spoznať novú kultúru a zbaviť sa stereotypov o štáte Turecko.

PhDr. Jana Fukerová
Spojená škola Spišská Nová Ves

DOBRÁ VĚC SE OPĚT PODAŘILA

SŠAMP Krnov – Živnostenský spolek Karben: Že se jedná o skutečně dobrou věc, o tom nás mohou jednoznačně přesvědčit i dojmy žáků dvou krnovských škol – Střední školy automobilní, mechanizace a podnikání a Střední umělecké školy varhanářské. Po předložení „Projektu mobility“ Národní agentuře Leonardo da Vinci jsme v dubnu 2006 obdrželi písemné vyjádření – uspěli jsme – a byl nám schválen finanční příspěvek z EU.

Začalo období náročných příprav a následně pak v dubnu letošního roku vycestovala skupinka 15 účastníků za doprovodu učitelky němčiny Daniely Kalové na třítydenní výměnnou stáž do německého Karbenu. To zřetelně svědčí o tom, že město Krnov pokračuje v partnerství Krnov – Karben již téměř 15 let. Jako v předešlých bžích spočívala organizace našeho pobytu na našich partnerech – Živnostenském spolku Karben v čele s panem WERNEREM VIETHEM a KLAUSEM-PETREM HAMPFEM. Opět bylo vše velmi dobře připraveno a pobyt proběhl bez komplikací.

Skupinku tvořilo šest chlapců z oboru automechanik, dva chlapci z oboru autotronik a pět dívek z oboru podnikání a služby. Inovačním prvkem bylo přizvání dvou studentů z varhanářské školy, kde paní Kalová rovněž vyučuje. Vztahy mezi oběma školami jsou velmi dobré a oba ředitelé mají zájem na jejich utužování. O mladé varhanáře byl v Německu

velký zájem. Pracovní místa byla pro účastníky pečlivě vybrána našimi partnery. Pro automechaniky to bylo snadné, protože naši svěřenci již mají v Německu dobré jméno. V servisech Autohaus STAFF (VW + Audi), Mazda Fischer, Auto DUNKER (VW), Kfz Schmidt (osobní i nákladní vozy) v Karbenu, Hyundai a Renault v Bad Vilbel jsou vzorem pro své německé kolegy a jsou tedy vždy vítáni. Děvčata prováděla svou praxi v květinovém butiku a dvě dívky byly poprvé v mateřské škole. Práce to byla zajímavá a děvčata tak zjistila několik rozdílů. Například se v tomto zařízení věnují i postiženým dětem a v odpoledních hodinách přijímají i prvňáčky ze základní školy. Ty vedou děti svým příkladem k samostatnosti, děti se od nich učí napodobováním. Chlapci z varhanářské školy byli přiřazeni do soukromé dřevařské firmy Kirchhof a podíleli se zvláště na výrobě zařízení sauny.

Jsmo jako škola hrdí na to, že v pořadí již pátá stáž přinesla mladým lidem spoustu nových zkušeností, krásných zážitků, pocit spokojenosti a zodpovědnosti za sebe samé. Je velmi příjemné slyšet chválu na chování našich dětí, na jejich ochotu spolupracovat a chválu na jejich pracovní iniciativu. Věříme, že na tento pobyt budou rádi vzpomínat a jsme přesvědčeni o tom, že je velmi důležité naší mládeži tuto šanci dát. Za to patří dík i Národní agentuře Leonardo da Vinci v Praze, se kterou máme dlouholetou dobrou spolupráci.

Daniela Kalová, SŠAMP Krnov

UČEBNÁ PRAX ŽIAKOV

v Českej republike

Už po piaty krát sa zúčastnili žiaci Strednej poľnohospodárskej školy v Spišskej Novej Vsi učebnej praxe v Českej republike, konkrétne Veľký Týnec-Čechovice, okres Olomouc. Prax sa uskutočnila v dňoch od 2. do 11. mája 2007 a zúčastnili sa žiaci štyroch tried (2. E, 2. F, 3. E a 3. F) v počte 37 pod vedením dvoch pedagógov (Ing. Jarmila Tatarková a Ing. Igor Šoltés). Výber žiakov bol uskutočnený pod dohľadom menovaných pedagógov v spolupráci s triednymi učiteľmi. Výber sa oplatil.

Náplňou praxe bolo prvé navádzanie chmeľu na oceľové drôty. Všetci boli motivovaní finančnou odmenou za množstvo vykonanej práce. Podmienky odmeňovania boli vopred stanovené a naozaj aj dodržané. Po prvý krát tohto roku žiaci s výbornými pracovnými výsledkami získali odmenu aj od miestneho poľnohospodárskeho podniku, kde napríklad najlepší pracovník bol odmenený navyše 500 Kč.

Druháci sa vôbec nedali zahanbiť pred tretiakmi, ktorí už túto prax absolvovali v minulom školskom roku. Vybratí študenti si overovali nielen praktické zručnosti, ale najmä pevnú vôľu, trpezlivosť, ochotu, presnosť a organizáciu práce. Napriek nie veľmi priaznivému počasiu sme podali výborné výkony. Pracovníci a.s. boli s našou prácou, vystupovaním a správaním mimoriadne spokojní a na základe kvalitne vykonanej práce sme dostali pozvanie znova aj na budúci rok.

Nás pedagógov len môže tešiť, že sú ešte mladí ľudia, ktorí majú záujem o manuálnu prácu, ale zároveň pritom musia cítiť, že ich práca je ocenená. Študenti okrem náročnej práce získali množstvo nových priateľstiev, nezabudnuteľných príhod a zážitkov.

Ing. Jarmila Tatarková

Spojená škola s org. zl. SPoŠ a OA Spišská Nová Ves

ENVIRONMENTÁLNE DNI

na SOUP Šaľa

V príjemnom, takmer letnom týždni, v termíne 16. až 20. 4. 2007 sa na Strednom odbornom učilišti poľnohospodárskom Šaľa uskutočnili dni environmentálnych aktivít, ktoré organizovali mladí ochranári okresu Šaľa – vysokoškolsky študenti ekológie, environmentalistiky a biológie, v spolupráci s SOUP Šaľa a s finančnou podporou programu Mládež EÚ. Trojdňový program bol zameraný na poznávanie a ochranu prírody regiónu, na prehľbovanie kladného vzťahu mládeže k prírode a k okolitému životnému prostrediu. Spolu sa programu zúčastnilo 32 žiakov SOUP, ktorí absolvovali environmentálny výučbový program priamo v prírode, s nasledovnou tematikou: lužné lesy, mokrade, antropogénne zásahy v ekosystémoch, práva zvierat a poznávanie vtáctva. Súčasťou netradičného spôsobu učenia sa o prírode v prírode bolo vyzbieranie odpadkov z okolia rieky Váh, ktorých bolo neúrekom. Boli sme i svedkami odstrašujúceho prípadu postaršieho pána s mopedom, ktorý priamo v rieke vyplachoval nádobu od benzínu, a podľa jeho slov – „vôbec sa za to nehanbí...“

Na záver sa chceme poďakovať pani riaditeľke Ing. MAGDALÉNE BIRNŠTEINOVEJ a pani zástupkyňi Ing. LÍVII

SZABÓOVEJ (pre ktoré je environmentálna výchova tiež srdcovou záležitosťou) za umožnenie priebehu programu počas vyučovacích dní. V neposlednom rade ďakujeme študentom pod vedením MARTINA DOBRÉHO za kvalitný, poučný a výchovný program, ktorý bol príjemným sprevčením a obohatením pre našich žiakov.

Mgr. Petra Vojteková a žiaci SOUP Šaľa

EKOLOGICKÉ HRÁTKY

Nápad vytvoriť program pro I. stupeň základní školy vzešel ze strany lipenecké paní učitelky Věry Kapuciánové. Ta oslovila učitelku Střední školy zemědělské a ekologické paní ing. Zdeňku Parýzkovou a požádala ji, zda by se svými žáky nepřijeli do jejich školy a neuspořádali u příležitosti Dne Země ekologické hry.

Tohoto nápadu se ochotně a aktivně ujali studenti II. ročníku oboru Ekologie a ochrana krajiny SŠZE. Napsali si svou pohádku o odpadcích „O čtyřech popelníčkách“ a v březnu se o velkých přestávkách dali do nacvičování a výroby kulis. Protože pohádka, při níž se děti musí aktivně zapojit do úklidu pohádkové vesnice, je poměrně krátká, připravili si ještě další program. Rozdělili se po čtyřech do jednotlivých tříd I. stupně ZŠ a zde si každá skupina připravila krátké povídání na určité téma a soutěžní disciplíny, které s tímto povídáním souvisejí.

V 1. třídě se vyprávělo o zvířátkách, soutěžilo s krtečkem a lovily ryby. Ve 2. třídě děti poznávaly rostliny, minerály

a plody. Ve 3. třídě se povídalo a soutěžilo jak se zvířátka, tak s rostlinami. Ve 4. třídě se vysazovaly stromky s náležitým komentářem, jak správně při této činnosti postupovat. Mezi krásnými exempláři listnatých a jehličnatých dřevin byly i tři lípy, z nichž jedna se stane symbolem lipenecké školy. V 5. třídě se povídalo o odpadcích, jejich třídění, době rozkladu a kompostování. Na všech stanovištích byly motivací drobné sladkosti, které děti nutily přemýšlet i nad věcmi, o kterých zatím neslyšely vůbec nebo jen málo. Studenti se z akce vrátili nadšení. Práce s dětmi je bavila snad i proto, že viděli aktivní spolupráci a snahu.

Tento malý projektík byl velmi úspěšný – spokojenost byla na obou stranách. Mladí, téměř dospělí lidé se na chvíli dostali do role učitelů motivujících malé žáčky k aktivnímu přístupu v ochraně životního prostředí. Malí žáčci se zase dozvěděli spoustu zajímavých věcí, zamlsali si, potěšili nejen své vlastní učitele, ale i studenty a snad i zjistili, že s těmi staršími může být docela zábava.

Iniciátoři projektu SŠZE Žatec a ZŠ Lipenec

PROJEKT LEONARDO DA VINCI

V rámci projektu Leonardo da Vinci získala naša partnerská škola z Havlíčkovu Brodu (Obchodná akadémia a Hotelová škola) grand na odbornú stáž žiakov v troch etapách. Prvá etapa sa uskutočnila v októbri 2006, druhá v apríli 2007 a tretia je naplánovaná na október 2007. Každá stáž trvá tri týždne pre šiestich študentov.

Projekt má názov „Slovenská a česká gastronómia“. Na Slovensko pricestovali žiaci druhého a tretieho ročníka z odborov kuchár-časník a cukrár. Skôr ako bola realizovaná odborná stáž, predchádzala jej odborná, kultúrna a jazyková príprava v Česku. Odborná prax sa uskutočnila v hoteli Preveza a Metropol Spišská Nová Ves. Cukrári praxovali v cukrárskej výrobe PLV Smižany. Súčasťou odbornej praxe boli aj exkurzie v potravinárskych podnikoch, výlety do blízkeho Slovenského raja a Vysokých Tatier, návšteva Spišského hradu, kaštieľa v Markušovciach, letohrádku Dardanely, návšteva mesta Levoča a rôzne iné aktivity spojené s poznávaním krásnej prírody Slovenska a bohatej histórie Spiša.

Hlavným cieľom odbornej stáže bolo získať poznatky o slovenskej gastronómii, k tomu prispela prezentácia slovenskej kuchyne na Spišskom salaši u pána Ing. JAROSLAVA

Cukrárky Renáta a Daniela, v strede Ing. Jarmila Tatarková

ŠTRUBLÍKA. Všetci účastníci prezentácie ochutnali ovčie syry, slovenské klobásy, kapustnicu, pirohy a samozrejme známe bryndzové halušky. Študenti odbornej stáže uskutočnili podobnú prezentáciu slovenských jedál aj pre žiakov školy v Havlíčkovom Brode.

Ing. Jarmila Tatarková
Spojená škola s org. zl. SPoŠ a OA Spišská Nová Ves

SOUTĚŽ ŽÁKŮ

sředních odborných škol a středních odborných učilišť Jihočeského kraje

Dne 26. června 2007 se za finančního přispění Krajského úřadu Jihočeského kraje koná na Střední odborné škole veterinární, mechanizační a zahradnické a Jazykové škole s právem státní jazykové zkoušky České Budějovice již třetí ročník soutěže v odborných a sportovních dovednostech. Soutěž v odborných dovednostech má na naší škole již více než třicetiletou tradici, původně vznikla z iniciativy mládežnické organizace. Družstva studentů třetích ročníků si ověřovala znalosti a dovednosti, které za tři roky studia získali v předmětu praxe. Učitelé viděli, jak jsou připraveni a co je ještě nutno procvičit, aby dobře zvládli praktickou maturitní zkoušku. Úspěšnost soutěže je dána tím, že výrazně podporuje záměr středního odborného vzdělávání, to znamená připravit žáky na úspěšný, smysluplný a odpovědný pracovní život v podmínkách měnícího se světa. Soutěž vede k rozvoji a posílení nejen kompetence k učení, ale i kompetencí pracovních, komunikativních i kompetencí k řešení problémů. Proto od roku 2005 rozhodnutím Krajského úřadu Jihočeského kraje je soutěž organizována pro zemědělské odborné školy a zemědělská odborná učiliště celého kraje.

Co je předmětem soutěže:

1. prezentace odborných prací a výrobků

Jedná se zejména o ročníkové projekty a práce z oblasti středoškolské odborné činnosti. Hotové výrobky mohou být buď vyrobené v pracovním vyučování, nebo v zájmové činnosti.

2. soutěže v odborných dovednostech

Nejpopulárnější soutěží jsou jízdy zručnosti traktorem nebo motokárou. Další jsou dovednosti z oblasti ošetřování zvířat. Soutěž v poznávání rostlinného materiálu byla v minulých letech zaměřena převážně na květiny. Populární je i soutěž v aranžování květin.

3. soutěž volejbalových družstev

Každá střední odborná škola nebo střední odborné učiliště může přihlásit své žáky na jednu nebo více soutěží. Také celkový počet soutěžících žáků z jedné školy s výjimkou volejbalu není stanoven. Nejedná se tudíž o prestižní soutěž škol a stanovení jakéhosi žebříčku jejich úrovně,

ale o to, aby si žáci zkusili, co dokáží, a sami se porovnali s ostatními. Takové poznání je může motivovat k většímu studijnímu úsilí, podpoří jejich sebevědomí, soutěživost a vede je k samostatnosti. Účast na soutěži je přínosem i pro dozor konající učitele, kteří mohou sledovat „své“ i ostatní žáky a srovnávat. Proto i pro ně je účast na soutěži motivující. Mimo to mají možnost si vyměnit zkušenosti a poznat práci jiných škol.

Doufáme, že věříte svým žákům i tomu, co jste je naučili, a soutěže se zúčastníte. Podrobné informace a instrukce byly zaslány všem zemědělským školám v Jihočeském kraji na konci května.

Ing. Miloslava Škardová, SOŠ České Budějovice

RYBÁRI SÚŤAŽILI V MOŠOVCIACH

V dňoch 9.–11. 5. 2007 sa v turčianskej dedinke Mošovce konala V. medzinárodná súťaž žiakov stredných odborných škôl študijných odborov rybárstvo a žiakov stredných odborných učilísk učebného

odboru rybár. Usporiadateľom súťaže bola Združená stredná škola poľnohospodárska a rybárska v Mošovciach pod záštitou predsedu Žilinského samosprávneho kraja Ing. JURAJA BLANÁRA. Súťaž odborne garantoval Slovyrb a.s. Příbovce.

Predmetom uvedeného podujatia bolo preukázanie odborných vedomostí a zručností v odbore rybár, upevňovanie vzťahu k povolaniu, výchova k profesionálnemu a etickému prístupu budúcich rybárov k problematike chovu rýb ako celku, ale aj výmena poznatkov a skúseností medzi žiakmi a pedagógmi zúčastnených škôl.

Do súťaže sa zapojili štyri rybárske školy: Združená stredná škola poľnohospodárska Ivánka pri Dunaji, Združená stredná škola poľnohospodárska a rybárska Mošovce (usporiadateľská škola), Střední odborné učiliště rybářské Třeboň a Střední rybářská škola a Vyšší odborná škola vodního hospodářství a ekologie Vodňany. Svojou účasťou nás potešili aj dvaja pozorovatelia z Poľskej republiky (škola: Zespół Szkół Kształtowania Środowiska i Agrobiznesu – Gizzycko). Z každej školy súťažilo trojčlenné družstvo v týchto súťažných disciplínach: teoretický test, určovanie druhov sladkovodných rýb – latinské názvoslovie, výpočet krmnej dávky, sieťovanie, jazda loďou pomocou žrde a hádzanie vrhacou sieťou, príprava jedál.

Hádzanie vrhacou sieťou

Každá súťažná disciplína prebiehala podľa vopred stanovených súťažných pravidiel. Odborné vedomosti i zručnosti žiakov posudzovali hlavná komisia a súťažné komisie. Hlavnú komisiu tvorili: čestný predseda Ing. JURAJ BLANÁR (predseda Žilinského samosprávneho kraja), predseda Ing. PAVOL ŽIRKO (riaditeľ ZSSPaR Mošovce) a členovia: Ing. MIROSLAV MERTEN (riaditeľ SRŠ a VOŠ VHE Vodňany), Ing. JÁN SAULIČ, CSc. (riaditeľ ZSŠP Ivánka pri Dunaji), Ing. KAREL VÁVŘE (riaditeľ SOUr a U Třeboň), Ing. JÁN PIKA (tajomník Združenia chovateľov rýb Slovenska) a Ing. BRANISLAV KOŠŤAN (za Slovyrb).

Súťažiaci sa s maximálnym vypätím svojich síl a schopností snažili „uloviť“ vzácnu trofej – putovný pohár, ktorý do Mošoviec „pricestoval“ z Vodňan. Ten si nakoniec vybojovali žiaci ZSSPaR z Mošoviec, čo nás, hostujúcich, veľmi potešilo. Celkové poradie družstiev v V. ročníku medzinárodnej súťaže bolo nasledovné:

1. miesto: ZSŠP a R Mošovce
2. miesto: SOUr a U Třeboň
3. miesto: SRŠ a VOŠ VHE Vodňany
4. miesto: ZSŠP Ivánka pri Dunaji

V kategórii jednotlivcov sa na 1. mieste umiestnil Jiří MOKRÝ (SOUr a U Třeboň), na 2. mieste MAREK HORČIČ-

KA a 3. miesto obsadil MAREK KIŠUCKÝ (obidvaja zo ZSŠP a R Mošovce). Jednotlivci i družstvá prevzali hodnotné ceny z rúk Ing. PAVLA ŽIRKU, riaditeľa usporiadajúcej školy.

Vítazom ešte raz srdečne blahozeláme. Ostatným súťažiacim i ďalším účastníkom ďakujeme za účasť, príjemnú atmosféru a tešíme sa na ďalšiu spoluprácu.

Mrg. Renáta Harielová
ZSPaR Mošovce

ZÁHRADNÍCI SÚŤAŽILI

Stalo sa už tradíciou, že Agroinštitút Nitra organizuje v priestoroch Združenej strednej školy záhradníckej a poľnohospodárskej Kravany nad Dunajom Celoslovenskú súťaž odborných zručností žiakov pre stredné školy záhradníckeho zamerania. V spolupráci s Ministerstvom pôdohospodárstva SR a realizačným tímom usporiadajúcej školy pripravil už 11. ročník celoslovenskej súťaže v odborných zručnostiach žiakov stredných škôl so zahraničnou účasťou vo viazaní a aranžovaní kvetín „Jarná väzba 2007“.

Poslaním tejto súťaže bolo napomáhať rozvíjať odbornoteoretické a odbornopracovné kompetencie, upevňovať zručnosti a návyky podľa príslušnej profilácie študijných a učebných odborov záhradníckeho a floristického zamerania, naučiť žiakov vhodne používať rastlinný a doplnkový materiál vo viazaní a aranžovaní kvetín pri rôznych príležitostiach, porovnať obsah vzdelávania v danom odbore so zahraničím, prispieť k vyhľadávaniu talentovaných žiakov, ale i zvýšiť informovanosť pedagogických zamestnancov škôl o najnovšie trendy v oblasti záhradníctva a floristiky. V zmysle jej organizačného poriadku súťažná komisia pripravila dve súťažné úlohy, ktoré evokovali atmosféru jari tak, aby mohli súťažiaci komplexne preukázať svoje zručnosti a tvorivosť. Súťažili žiaci 1.a 3. ročníkov záhradníckych učebných odborov, 1.-4. ročníkov záhradníckych študijných odborov, taktiež príbuzných učebných a študijných odborov a žiaci nadstavbového denného štúdia, ktorých súčasťou učebných osnov je predmetná problematika. Súťažilo 22 žiakov zo 7 stredných škôl. (ZSŠZ G. Čejku Malinovo, SOUP Šamorín, ZSŠP Pruské, ZSŠZaP Kravany nad Dunajom, ZSŠ Dolný Kubín-Kňažia, SOUP Košice-Barca, KSZI Budapešť).

Súťažné úlohy

- 1) Gratulačná kytica k maturite
- 2) Vysádzovaná úprava do nádoby na voľné priestranstvo

Témy boli veľmi zaujímavé a potvrdili, že aj prirodzený rastlinný materiál aktívne zasahuje do života človeka, veľmi

priaznivo pôsobí na citové vzťahy medzi ľuďmi a je naozaj symbolom príchodu jari.

Výsledky súťaže

Jednotlivci:

1. súťažná úloha
 1. miesto – Ľubica Iškyová, SOUP Košice-Barca 291 b.
 2. miesto – Mária Plavnická, SOUP Košice-Barca 290 b.
 3. miesto – Timea Tóth, KSZI Budapešť 280 b.
2. súťažná úloha
 1. miesto – Alexandra Šulcziová, ZSŠZ a P Kravany n. Dunajom 270 b.
 2. miesto – Angelika Gányovicsová, ZSŠZ a P Kravany n. Dunajom 267 b.
 3. miesto – Aneta Bednáriková, ZSŠZ a P Kravany n. Dunajom 264 b.

Družstvá:

1. miesto – ZSŠZaPKravany n. Dunajom (Alexandra Šulcziová, Angelika Gányovicsová, Aneta Bednáriková) 1527 b.
2. miesto – SOUP Košice-Barca (Ľubica Iškyová, Mária Plavnická, Andrea Gašparová) 1419 b.
3. miesto – ZSŠZ G. Čejku Malinovo (Michal Záhalka, Ivana Stašová, Magda Takácsová) 1361 b.

Vítazných jednotlivcov a družstvá v jednotlivých súťažných úlohách ohodnotil Agroinštitút Nitra diplomom a vecnými cenami. Poďakovanie za optimálne vytvorenie podmienok pre súťaž patrí usporiadajúcej ZSŠZ a P Kravany nad Dunajom, pod vedením pani riaditeľky Ing. JUDITY VARGOVEJ, zástupcovi riaditeľa pre praktické vyučovanie JOZEFOVI GEREMU, ale i ostatným zamestnancom tejto školy, ktorí sa na príprave a realizácii súťaže podieľali.

Súťaž odborných zručností priniesla množstvo nových skúseností a inšpirácií nielen samotným žiakom a ich pedagógom, ale i všetkým účastníkom, ktorí sa o danú problematiku zaujímajú.

Ing. Peter Barboriak, Agroinštitút Nitra

OBLASTNÍ KOLO JÍZDY ZRUČNOSTI

ve Světlé nad Sázavou

Předposlední oblastní kolo letošního ročníku jízdy zručnosti se konalo 3. května ve Světlé nad Sázavou, zdejší škola je odloučeným pracovištěm České zemědělské akademie v Humpolci, střední školy. Areál světelského zámku a dílen přivítal celkem 36 soutěžících z dvanácti škol z celé oblasti Vysočiny i okolních krajů.

Zámek ve Světlé, pocházející ze čtrnáctého století, využívá místní zemědělská škola již více než padesát let. Místem zahájení jízdy zručnosti se stal Rytířský sál, sloužící obvykle k vyhlášení výsledků učňovských a maturitních zkoušek. Souběžně se soutěží proběhla v prostorách školy valná hromada Okresní agrární komory v Havlíčkově Brodě.

To, že se ve Světlé nepořádá soutěž poprvé, a že se vytvořila již nová tradice, bylo znát na vysoké účasti soutěžících i přihlížejících diváků. Organizátoři seznámili všechny soutěžící s pravidly, a aby se předešlo případným nedorozuměním, všichni předem obdrželi plánek celé trasy.

Současně s jízdou zručnosti se konaly i další doprovodné soutěže určené pro veřejnost – couvání traktoru s vlekem vícenásobným zalomením a ovládání hydraulického nakladače UNHZ 500. O obě disciplíny byl velký zájem jak z řad studentů, tak i „dospělých“ zemědělců, kteří se nebáli změřit si své síly a zkušenosti se zemědělským dorostem. První tři soutěžící v každé soutěži si vedle diplomu odnesli i věcné ceny.

Kromě podívané na soutěžní dráze byla pro návštěvníky připravena rozsáhlá výstava historické zemědělské techniky, která je v areálu dílen vystavena ve stálé muzejní expozici a výstavka výrobků žáků. V další části areálu dílen pak byla ke zhlédnutí moderní zemědělská technika většiny významných firem působících na trhu. K vidění bylo téměř vše: od traktorů a kombajnů, přes stroje pro práci s pícninami a nakladače až po malou mechanizaci.

Vlastní soutěžní trasa se skládala z dvanácti prvků řazených za sebou v následujícím pořadí: start, průjezd osmičkou, přejezd lávky pravým předním kolem traktoru, přistavení přívěsu k rampě z pravého boku, zastavení na přesnost tzv. simulace předního závěsu, couvání s přívěsem do garáže s přistavením přívěsu k zadní rampě, průjezd pravouhloou zatáčkou, průjezd úvozem (zúžený profil), průjezd slalomem vpřed, průjezd pravouhloou zatáčkou, přejezd lávky

levým předním kolem traktoru a cíl – zastavení na přesnost předními koly přívěsu.

Hned dva soutěžící světelského pracoviště se umístili na postupových místech a zamířili tak do celostátního finále. Ondřej Dalecký přitom ztratil pouhou vteřinu na první místo. Dalším postupujícím byl Petr Hormandl na místě čtvrtém a skončil tak těsně pod stupni vítězů. Místní obsadili ještě páté a šesté místo. První tři soutěžící obdrželi poháry a hodnotné ceny od pořadatelů, všichni soutěžící pak dostali tašky s upomínkovými předměty vystavujících firem.

Celorepublikové finále Jízdy zručnosti se konalo 15. května v Kameně u Pelhřimova při příležitosti Dne Zemědělce. Žáci světelského odloučeného pracoviště obsadili v tvrdé konkurenci těch nejlepších traktoristů ze všech šesti oblastních kol vynikající první (Ondřej Dalecký) a druhé (Petr Hormandl) místo. Oba tak navázali na výborná umístění našich žáků v minulých ročnících této soutěže.

Josef Hoskovec, ČZA Humpolec

MÁJOVÁ CENA

Jubilejný 10. ročník pretekov

Rekordný počet divákov – milovníkov koní a jazdeckého športu – prekročilo 20. mája 2007 brány jazdeckého areálu Stredného odborného učilišta poľnohospodárskeho v Pribeníku, kedy sa tu konal tentokrát už jubilejný 10. ročník pretekov v parkúrovom skákaní koní pod názvom Májová cena SOUP.

Prvýkrát sa touto myšlienkou zaoberal gróf FORGÁCS LÁSZLÓ s BÉLOM LIPTHAYM. Prvé jazdecké preteky sa uskutočnili ešte v r. 1900 a ich zvláštnosťou bolo, že ich organizovali členky združenia žien Medzibodrožia, ktorých predsedkyňou bola manželka grófa MAJLÁTHA. Na storočnú tradíciu nadviazalo tunajšie SOUP (nepodkročiteľné minimum sídli v bývalom kaštieli grófa Majlátha) nultým ročníkom v r. 1997. O oživenie tejto tradície sa zaslúžil riaditeľ SOUP v Pribeníku Ing. ŠTEFAN DUBÍK, ktorý náročné úlohy organizátora súťaže dobre zvláda. S myšlienkou organizovania pretekov prišiel Ing. JÁN DEMETER, predesda JK Veľký Šariš, ktorý sa každoročne aktívne podieľa na plánovaní a organizovaní pretekov, pričom využíva svoje dlhoročné profesionálne skúsenosti v tejto oblasti.

Usporiadateľ súťaže sa z roka na rok snaží o zdokonalenie a skvalitnenie pretekov, a to s nemalým úspechom. Dôkazom toho je rastúci počet prihlásených jazdeckých klubov, kvalitne upravená parkúrová dráha, výborná organizácia a v konečnom dôsledku aj zaujímavé a hodnotné ceny, ktoré do súťaže venujú sponzori Medzibodrožia.

Do tohtoročného jubilejného ročníka sa prihlásilo 54 koní zo 17 jazdeckých klubov, pričom najväčšiu skupinu predstavovali maďarskí jazdci z JK Nyíregyháza. Preteky prebiehali v štyroch súťažiach podľa obťažnosti a výšky prekážok. Prvá súťaž bola vyhradená pre mladé kone a jazdcov do 16 rokov. V súťaži sa predstavilo 14 štartujúcich dorastencov. Najvyššiu priečku víťaza obsadil VASILIJ IVANOV s Rachelom z JK Agrosopol Košice. Najviac obsadená, až 33 štartujúcich jazdcov, bola druhá súťaž stupňa „Z“, v ktorej sa bojovalo o Cenu starostu obce Pribeník. O Cenu riaditeľa SOUP sa súťažilo v tretej súťaži stupňa „ZL“. V hlavnej a zároveň najnáročnejšej súťaži stupňa „L“ súťažilo celkom 18 jazdcov o Cenu predsedu KSK.

Absolútnym víťazom Májovej ceny SOUP Pribeník vo všetkých súťažných kategóriách bol VASILIJ IVANOV, ktorý skvelé výkony dosiahol koňmi Salim a Piper. Cenné trofeje mu odovzdali starosta obce Pribeník ZOLTÁN FÜLÖP, riaditeľ SOUP Pribeník Ing. ŠTEFAN DUBÍK a podpredsa

Košického samosprávneho kraja Ing. JÁN SZÖLÖS. Pekné výsledky dosiahli aj jazdci z Maďarska. V hlavnej súťaži stupňa „L“ obsadil ATTILA TÉCSY s Kiwi druhý a LAJOS HATVANI s Lunou tretí stupienok víťazov.

Kredit pretekov sa zvyšuje i prítomnosťou osobností spoločenského a verejného života. Jubilejný ročník prišli podporiť poslanec Európskeho parlamentu MILAN GAJA, vedúci odboru školstva Košického samosprávneho kraja Ing. ŠTEFAN KANDRÁČ, generálny konzul MR JÁNOS SZERENCSES a ďalší.

10. ročník Májovej ceny SOUP bol zaujímavý nielen športovým zápolením, ale aj bohatým programom, o ktorý sa už tradične postarali maďarskí čikóši z Hortobágye a jazdci z Maďarska s ukážkami záprahových pretekov. Svoje veľké sympatie vyjadrili medzibodrožskí diváci búrlivým aplauzom. V prestávkach sa o zábavu postarali mažoretky a tanečné skupiny z CVČ v Kráľovskom Chlmci. O návštevníkov podujatia sa postaralo množstvo stánkov s občerstvením, špecialitou dňa bol aj pečený vól. Program pretekov sa preniesol až do neskorých večerných hodín, kedy sa vyžrebovali hodnotné ceny v tombole a úplne na záver koncertovala populárna maďarská hudobná skupina Cairo, ktorej vystúpením sa jubilejný ročník ukončil.

Mgr. Angela Lattová, SOUP Pribeník

UZNÁVÁNÍ VÝSLEDKŮ DALŠÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

Od 1. srpna letošního roku vstoupí v platnost celý zákon č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů – zkráceně zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání. Zákon umožní, aby fyzická osoba, která splní podmínky stanovené zákonem, získala certifikaci na uznání pracovních činností, které si osvojila v průběhu zaměstnání nebo svým dalším

vzděláváním. Ověřování získaných dovedností provede tzv. autorizovaná osoba, kterou se mohou stát i střední školy. Autorizaci budou provádět ústřední správní úřady, v případě rezortu zemědělství je to Ministerstvo zemědělství ČR.

Více se dozvíte v zářijovém čísle Zemědělské školy.

„ZLATÁ PODKOVA LOŠTICE“

30. ročník jezdeckých závodů

Střední odborné učiliště zemědělské Loštice, Nadace SOUz v Lošticích a Jezdecký klub Loštice pořádají ve dnech 15. – 17. června 2007 už 30. ročník této soutěže.

Zlatá podkova oslavila v r. 2005 jubilejních 40 let. Původně byla tato soutěž určena zemědělcům a zemědělské mládeži a od 70. let byly pravidla sladěny s pravidly České jezdecké federace (ČJF). Přesným názvem je „Soutěž všestranné způsobilosti-military“ a jedná se o úplnou třídení všestrannost koní členěnou do postupových soutěží – ZLATÁ PODKOVA, STŘÍBRNÁ PODKOVA, BRONZOVÁ PODKOVA, SOUTĚŽ NADĚJÍ, SOUTĚŽ VE VŠESTRANNOSTI PONY a rámcových soutěží – PARKUR „Z“, PARKUR PONY a ŽIDLÍČKOVÁ. Závody se konají v malebném prostředí zámeckého parku v Žádlovicích.

Průběh soutěží

Všestrannost = jezdec na stejném koni absolvuje v průběhu tří dnů na sobě nezávislé rozdílné zkoušky:

- první den – **drezurní zkouška**, jezdec a kůň předvádí na drezurním obdélníku (20 x 40m), 20 x 60m speciální úlohu, předvedení je hodnoceno trojicí rozhodčích, která jednotlivé cviky známkuje, známky jsou převedeny na trestné body, které si dvojice nese do druhého dne.
- druhý den – **terénní zkouška** (nejnáročnější), dvojice musí absolvovat v určeném tempu řadu terénních pevných překážek, např. výskoky, seskoky, vodní kombinace apod., zde se také mohou získat trestné body, které se sčítají s body z drezurní zkoušky a odnášejí se do třetího dne.
- třetí den – **skoková zkouška**, jezdec s koněm musí absolvovat parkur, který se skládá s barevných shoditelných překážek, případné trestné body na parkuru se přičítají k trestným bodům z prvních dvou dnů soutěže, nejnížší počet bodů znamená vítězství.

Mgr. Radek Vymlátil, SOUz Loštice

HLEDÁNÍ SPOLEČNÝCH ŘEŠENÍ

V pohostinných prostorách Tauferovy střední odborné školy veterinární Kroměříž proběhlo 16. května 2007 jednání Výkonné rady Asociace vzdělávacích zařízení pro rozvoj venkovského prostoru.

Z nově přítomných hostů se představila ING. KARLA MALIŠOVÁ, která působí na odboru středního a vyššího vzdělávání ministerstva školství místo Dr. Krieg. Ve svém vystoupení hovořila o kulikulární reformě, nové zdravotní způsobilosti pro střední odborné vzdělání, názorech na lycea, o snaze zachovat řidičská oprávnění, o souladu školní praxe se zákoníkem práce.

ING. LUDMILA GOČÁLOVÁ z ministerstva zemědělství zmínila nové momenty kolem školních závodů a představila uvažované formy stipendia, která by podporovala nástup absolventů do zemědělského provozu a výzkumu. Spolek pro obnovu venkova představila jeho tajemnice ING. MARCELA HARNOVÁ. Zajímala se o vzdělávání širší zemědělské veřejnosti a o spolupráci se školami. Informace k programu rozvoje venkova a k možnostem financování celoživotní vzdělávání doplnila za Agrární komoru ČR ING. HANA NEKVASILOVÁ. ING. MARTIN MISTR jménem ÚZPI Praha objasnil problémy kolem výběru vzdělávacích projektů a vyjádřil přání pokračovat v tomto směru ve spolupráci se školami trvalé vzdělávací základny. Na 18. evropský seminář k zemědělskému poradenství (5. – 8. 9. 2007) s názvem „Podpora rozvoje životaschopných venkovských komunit“ pozval přítomné mj. ING. EMIL KRÍŽ z IVP ČZU Praha. Poděkoval také školám za zajištění praxí studentů a poinformoval o možnostech studia na institutu.

Další informace hostů směřovaly ještě k nově vzniklému sdružení Europea Slovakia (obdoba výše zmiňované Asociace), o kterém jsou podrobné informace v dubnové a květnové Zemědělské škole.

Jednání Výkonné rady pokračovalo diskuzí členů k úkolům z předchozího jednání. Pracuje se na možném setkání s ministrem zemědělství, střední odborné školství je nutné podporovat i angažováním se v krajích. Učebnice, maturity... i tady musí odborné školy hájit své zájmy. Nové poznatky jsou ze sektorové rady zemědělství, má nový statut, jsou v ní i zástupci škol. Tvoří se národní soustava povolání, která by měla být v souladu s národní soustavou kvalifikací. Vznikají typové pozice jednotlivých povolání na úrovni vzdělávání, nutno vycházet z požadavku praxe.

Nekonečnými úkoly je problematika řidičských a svářečských průkazů – bezpodmínečně nutných pro uplatnění příslušných absolventů na trhu práce. Zmiňovaná finanční úspora (zrušení oprávnění školám) je krátkozraká. Je třeba v této záležitosti oslovit kraje, agrární komory, resort... všechny instituce, kterým ministerstvo školství poslalo rámcové vzdělávací programy k připomínkování. Kontaktovat je nutno i cechy, hospodářské komory, poslance a senátory. Absolventi nástavbového studia se v praxi dobře uplatňují, před třemi lety se podařilo nástavbové studium zachránit, mělo by být zakotveno i v rámcových vzdělávacích programech. Problém mohou mít školy, které nemají k nástavbovému studiu příslušný adekvátní učební obor.

Mnoho problematik se řeší v různých krajích různě, diskutovalo se i o odměňování předsedů maturitních zkoušek, o žákovských ochranných pracovních oděvech..., každé setkání představitelů Asociace z jednotlivých krajů umožní dobrou komunikaci a potřebnou výměnu zkušeností.

Příští setkání Výkonné rady Asociace bylo předběžně stanoveno na 12. 9. 2007 a místnosti k jednání nabídl Ústav zemědělských a potravinářských informací Praha.

akr

VALTICKÉ VINNÉ TRHY

Ve dnech 11.–12. 5. 2007 proběhly v prostorách valtické jízdní tradice – v letošním roce 40. – jubilejní Valtické vinné trhy. Novinkou bylo vyhlášení dvou CHAMPIONŮ – jeden pro bílá vína a druhý pro vína červená (důvodem je zvyšování výroby kvalitních červených vín v ČR).

Jedním ze spolupořadatelů a zároveň vystavovatelů byla Střední odborná škola vinařská a Střední odborné učiliště zahradnické Valtice. Tato jediná vinařská škola u nás nabízí

vedle oboru vinohradnictví i další zajímavé obory. Jedním z nich je obor agropodnikání se zaměřením na agroturistiku. Vhodná kombinace oborů studia na jedné škole umožní připravit dostatečný počet potřebných odborníků, kteří v daném regionu zajistí pozitivní nárůst kvalitní vinařské produkce i absolventů, kteří přispějí k propagaci produktů vyrobených místními producenty a nabídkou služeb svých podniků podpoří zvýšení turistického ruchu v celém regionu.

- bačka -

140 LET ZEMĚDĚLSKÉHO ŠKOLSTVÍ VE VELKÉM MEZIŘÍČÍ

aneb

Od zvelebování stavu rolnického k řemeslům a službám

V letošním roce si připomíná současná Střední škola řemesel a služeb ve Velkém Meziříčí 140. výročí svého vzniku. Zrodila se tedy úctyhodná – téměř jeden a půl století dlouhá tradice zemědělského školství ve městě. Podnět k založení rolnické školy podal výbor hospodářského spolku v Měříně na svém zasedání již 2. dubna 1867. Jeho členové vypracovali žádost zemskému výboru o subvenci na vydržování školy a 19. června téhož roku jim bylo vyhověno a subvence pro nově zřizovanou školu povolena. V pořadí třetí rolnická škola na Moravě tedy zahájila svoji činnost. Pro město i okolí to byl značný hospodářský a kulturní přínos. Podrobné líčení všech událostí a rozhodujících okamžiků, které přispěly k vytvoření dnešní podoby školy, by vyžadovalo zaplnění mnoha novinových stran. Uvádíme proto v krátkém výčtu jen některé mezníkové události, které formovaly tvář školy k dnešní podobě.

- 1867 – 21. října byla na statku v Osové otevřena rolnická škola a zřízen internát. Roční školné stálo 6 zlatých a stravování 8 zlatých.
- 1868 – V tomto školním roce již začala výuka ve Velkém Meziříčí. Město poskytlo zahradu a dvě místnosti v tehdejší hlavní škole na náměstí.
- 1873 – Byl zakoupen dům č. 395 na Hornoměstské ulici a byl učiněn konec stěhování školy.
- 1938 – Škola byla postátněna a majetek školy i statku byl převzat do státního vlastnictví.
- 1944 – Německá armáda školu částečně obsadila a vyučování bylo zastaveno.
- 1950 – Probíhá sloučení hospodyňské školy se školou rolnickou.
- 1966 – Škola se stala samostatným odborným učilištěm a prakticky doznívá poslání zemědělských mistrovských škol.
- 1990 – Výuka byla rozšířena o obory potravinářské – řezník, pekař.
- 1991 – Byla otevřena rodinná škola stupňovitěho typu. Dvou a tříletý stupeň zakončený závěrečnou zkouškou a čtyřletý ukončený maturitní zkouškou.
- 1996 – Rozhodnutím ministerstva školství rodinná škola postupně přichází do útlumu.
- 2006 – Změna názvu školy na Střední škola řemesel a služeb Velké Meziříčí.

Za celou dobu své existence škola vychovala tisíce zemědělských odborníků, prožila řadu dobrých i krušných etap, ale své poslání vždy čestně plnila a plní dosud. Je to dílo mnoha generací pedagogických i ostatních pracovníků

působících na této škole. Díky jim vývoj výuky v duchu tradic neustrnul ani na okamžik.

Pod názvem Rolnická škola ji vedli od r. 1867–1956 ředitelé KAREL VŠETEČKA, JAN HOCH, VÁCLAV MYSLIVEC, LUDVÍK ŽVÁČEK a dr. Ing. VÁCLAV RAŠICA. Od r. 1956 škola začala působit pod vedením ředitelů KADLECE a VELEBY jako Zemědělská mistrovská škola a odborné učiliště a Ing. LADISLAV ČAHA již řídil školu s názvem Střední odborné učiliště zemědělské do r. 1992. V tomto období se vyučovaly učební obory Chovatel hospodářských zvířat, Strojník, Biochemik pro mlékářenskou výrobu a nástavbový obor Zemědělství se zaměřením pro živočišnou výrobu.

Od r. 1992 v čele vedení školy stojí Ing. ALENA VODOVÁ a od 1. 7. 2006 škola nese nový název Střední škola řemesel a služeb Velké Meziříčí. V devadesátých letech dochází také k největší změně ve vyučovaných oborech. U některých se mění název, jiné jsou zaváděny nově. Jedná se o obory Zemědělec, Mechanik opravář pro silniční motorová vozidla (později Automechanik), Mechanik opravář pro zemědělskou techniku rostlinné výroby (později Opravář zemědělských strojů), Mlékař, Pekař, Řezník-uzenář, Kuchař-číšník pro pohostinství, Provoz služeb, Obráběč kovů, Zámečnick, Elektrikář, Mechanik elektrotechnických zařízení, Krejčí, Zedník a různé druhy nástavbových oborů Podnikání. Uvedené obory vzdělání nabízí škola i v současné době.

V almanachu ke stému výročí školy jeden z jejích ředitelů Ing. Jaroslav Kadlec napsal tato slova: „*Přeji Ti do budoucna, naše krásná a rodná Vysočina, a to právě dnes u příležitosti stého výročí zemědělského školství na Horácku, hodně slunečních dnů i nevysychající prameny životodárné vláhy, aby tvá pole v hojnosti splácela lidem za lásku a péči, se kterou ji budou nadále kypřit a zasévat do ní zlatá zrna v důvěře, že se jim bohatě odmění.*“

Ing. Alena Vodová, SŠ řemesel a služeb Velké Meziříčí

CELOROČNÍ OBSAH

Úvodník/Úvodník

Belková, Gnoth: Učitel ako významný prvok pri rozvíjaní tvorivosti	7/3–4
Cíbk: Perspektívy škôl poľnohospodársko-potravinárskeho zamerania	6/3–4
Europea International	8/3
Kořínek: Proč využít poradenských služeb	10/3–5
Král: Studenti lesnických škol	2/3
Múdra: Europea Slovakia	8/3–4
Novotná: Život seniorů na Univerzitě třetího věku	9/3–4
Sandanusová: O učení, vzdělávání a výchově	1/3

Zemědělské školství/Pôdohospodárske školstvo

Coufalík: Stále větší šance pro odborné školy	2/9
Fekete: Odborné vzdělávání na stredných školách v podmienkach EÚ	6/5–6
Kolečko: Střední škola dostihového sportu a jezdeckví	5/8
Kováčková: Europea Slovakia	9/4–5
Kováčková: Ustavujúca konferencia Europea Slovakia	8/2
Krajičková: Institut celoživotního vzdělávání	2/8
Krajičková: Spolupráce se školami	2/5–7
Krajičková: Valná hromada Asociace	4/3–4
Krajičková: Z jednání Asociace	5/6–7
Král: Jak zlepšit výchovu a vzdělání	9/6–7
Král: Lesnické školství v kanadském Québecu	4/4–6
Král: Význam odborů pro lesnické školství	6/6–7
Palcr: Moravskoslezské centrum	5/3–6
Sandanusová: Na pomoc školitelom	2/4–5
Škardová: Připravujeme se obhájit pozice odborného školství	3/3

Vzdělávání dospělých/Vzdelávanie dospelých

Akreditace privátních poradců	1/4
Adrlík: Elektronická podpora v procesu vzdělávání	8/5–6
Bačkovská: Místní akční skupiny	10/9–10
Bačkovská: O kvalifikaci pracovních sil (seminář)	9/7–8
Baláčková: Volný čas a zájmová činnost	2/16
Černáková: Náuka o výžive cez podnecujúce úlohy	3/7–9
Fedáková: Leasing nebo úvěr?	3/9–10
Haták: Studentská odborná konference	10/10–11
Hienl: Obce položily pevný základ trhu s biomasou	6/10–11
Holasová: Projekt na podporu obnovitelných zdrojů energie	7/7–8
Ivánek: K problémovému vyučování	4/6–8
Jančík: Provádění protierozních opatření	4/9–11
Kaňková: Pocit zodpovědnosti za stav životního prostředí	5/13
Jarolímek: Vzdělávání k profesionalizaci MAS	5/8–9
Krajičková: Pracovní setkání ředitelů škol	2/15–16
Lacinová: Nový evropský vzdělávací program	7/4–5
Leština: Havarijní plány v zemědělských podnicích	5/10–12
Liberdová: Školy obnovy venkova	4/12
Marada: Standardy ISO	10/7–9
Marešová: Mezinárodní schůzky partnerů projektu	3/6–7
Marešová: Projekt ÚZPI	2/11–13
Měsíček: „Evropský profil lesního dělníka“	5/12
Mičeková: Prínos Agroinštitútu Nitra v rozvoji vidieka	2/10–11

Nováková: Národní soustava kvalifikací	9/8–10
Piešťanský, Tománek: Viacstranné využívanie odborného článku	2/13–15
Sandanusová: Komplexná odborná-didaktická exkurzia	4/8–9
Sandanusová: Stredoškolská odborná činnosť	3/4–5
Sívek: Informace o projektu – analýza kvalifikační struktury	6/7–9
Tvrzníková: Změny v poskytování plateb	8/8–9
Věchet: Vzájemné vztahy	10/5–7
Vnučko: Program Leonardo da Vinci	1/5
Vnučko: Školenie v novovznikajúcich profesiách	7/6
Zicha: Software pro zemědělce	8/7
Zicha: Vzdělávání v oblasti rozvoje a údržby zeleně	8/6–7

Problematika EU/Problematika EÚ

Hienl: Leader na finském venkově	4/13–14
Informační servis 1/5–6, 2/17, 3/11, 4/13, 6/11–12, 8/9–10, 9/10–11	

Ohlasy/Ohlasy

Bačkovská: „Ekologické zemědělství 2007“	8/11–12
Dostál: Školení pěstitelů	8/10–11
Dytrtová: Škola udržitelného rozvoje	6/14
Fukerová: „Obraz evropské rodiny“	10/13
Halás: O majstrovstvích světa v orbe	5/14–15
Holasová: Přínos vzdělávacího projektu	6/12–13
Holmová, Bačkovská: Společnou cestou k rozvoji venkova	7/14–15
Holubář: Příprava zřízení centra vzdělávání dospělých	3/16
Hromádková, Malá: Postup do celostátní přehlídky	10/12
Kalová: Co nám přináší stáze	1/10
Kalová: Dobrá věc se opět podařila	10/14
Kaňková: Mladí zemědělci „nakročili“ k udržitelnému rozvoji	9/11–12
Kocmánek: Život na školním statku	4/18–20
Kopecká: Trutnovští lesáci v Pyreneích	4/17–18
K problematice přípravy učitelův	8/13
Krajičková: Den zemědělské mládeže	1/7–9
Krajičková: Konference vyšších odborných škol	5/16
Krajičková: Prezentační den v Hořovicích	7/12–13
Krajičková: Spektrum spolupráce se rozšiřuje	7/9
Krajičková: Výchova k udržitelnému rozvoji ve školství	7/10–11
Křmářeková, Kučerová: Prázdniny vo Francúzsku	2/18
Kuchtík: „2 roky po vstupu do EU“ – kongres	3/12–13, 4/14–16
Merten: Všichni rybáři vyhráli	1/9–10
Mlatečková: Stredoškolská odborná činnosť	10/13
Rozman: Zemědělství nemá důvod se křčit vžadu	1/6–7
Sandanusová: K problematice přípravy učitelův	7/8–9
Sandanusová: Stredoškolská odborná činnosť	11–12
Sekera: Celostátní soutěž žáků zemědělských škol	9/12
Sekera: Chléb a uhlí aneb zemědělství a doly	6/14
Sekera: Výchova k udržitelnému rozvoji	7/13–14
Sívek: Trvale udržitelný rozvoj – konference	3/13–15
Stránská: Buga 2005	1/10–11
Stránská: Reportáž z Děčína (Libverdský dvůr)	7/2
Škovierová: Prázdninová prax v Holandsku	3/15–16
Tatarková: Vyhodnotenie projektu	4/16–17

Aktuality/Aktuality

Barboriak: Záhradníci súťažili	10/18
Bočkovská: Súťaž o mlieku	8/17–18
Černá: Volný čas na DM SOU Horky nad Jizerou	6/15
Drápal: Studenti z Podbořan vyhráli Středoškolský pohár	9/15
Ekologické hrátky	10/15
Fedorová: Získavanie zručností	1/12
Fukerová: Existuje spoločný model európskej rodiny?	3/18
Harielová: Rybári súťažili v Mošovciach	10/17–18
Horáková: Odborná stáž žáků v Německu	5/17–18
Hoskovec: Oblastní kolo jízdy zručnosti	10/19
Hromádková: Výstava o vzdělávání	5/17
Jancák: Žáci z Kadaně pomáhali v NP Šumava	2/19
Janík: Německo-česká stavba ohňového altánu	1/14
Kostrůnek: Úzké sepětí teorie s praxí	2/29
Krajíčková: Celostátní soutěž žáků zemědělských škol	9/2, 13–14
Lattová: Májová cena	10/20
Marcianová: Mezinárodní projekty – zkušenosti	7/15–16
Merten: Den otevřených dveří ve SRŠ ve Vodňanech	8/18–19
Mlateček: Na Krkonošské výstavě	3/20
Mlateček: Opočenská škola opět vánočně	4/23
Mlatečková: Jarní nadílka	7/17, 19
Mlatečková: „Farmáři“ na výstavách	3/19
Mlatečková: Naši farmáři zvítězili	3/20
Mlatečková: Mistrovství ČR v orbě	2/19–20
Prchalová, Dufková: Mezinárodní projekty – zkušenosti	7/17
Ptáček: Aranžování brněnských zahradníků	8/16
Ptáček: Vánoce brněnských zahradníků	4/23
Rubáčková: Den zvířat již po třinácté	3/18–19
Sandanusová: Vyhodnotenie 29. ročníka SOČ	8/15
Sekera: Ekologie a propojení škol	1/15–16
Smolová: Barmanský kurz	5/18
Stiller: Soutěž o Bramborový květ Vysočiny	4/22
Szabóová: Meranie vedomostí v Šali	7/18
Šimůnek: Stáž studentů SOŠ Poděbrady v Itálii	1/13–14
Škardová: Soutěž žáků	10/16–17
Tatarková: Učebná prax žiakov	10/14
Tatarková: Projekt Leonardo da Vinci	10/16
Tatarková: Spojená škola	3/17
Vojteková: Environmentálne dni	10/15
Vassová: Volný čas žiakov	1/15
Welna: O jízdy zručnosti je zájem	9/14
Zámečnicková, Kálal: SZeŠ v Písku je pilotní školou projektu KEV	8/14
„Zelená vlajka“ na Liptove	4/21

Informační zdroje/Informačné zdroje

Agrokomplex	1/22, 7/26
Bačkovská: „A ta kráva mléko dává“ (výstava NZM)	7/22–23
Bačkovská: „Bezzásahové území“	2/21–22
Bačkovská: Šumava – tajemství, nostalgie, příběhy (výstava NZM)	8/19–20
Bačkovská: „Voda pro Prahu“ (výstava NZM)	1/21–22
Bioinstitut (nabídka kurzů)	7/23
Blecha: Učebnice	1/20
Bočkovská: Súťaž o mlieku	1/21

Dytrtová: Klíma školy a klíma triedy (publikace)	4/27
Flora Olomouc a naše školy	9/15–16
Klement: Zemědělci kraje Vysočina	2/23
Krajíčková: Hledání společných řešení	10/22
Krajíčková: Léčivé účinky vína (z výstavy NZM)	5/2
Krajíčková: Nové středisko praxe	2/2
Krajíčková: O vínu (výstava NZM)	4/30
Krajíčková: Výkonná rada Asociace	3/22
Krajíčková: Výlov Selibovského rybníka	4/28–29
Král: Nepůvodní druhy fauny a flóry (recenze)	7/21–22
Král: Ryby a mihule (recenze)	8/20–21
Krieg: Floristé v Nizozemí	4/26–27
Kříž: Závěrečné písemné práce studentů	3/21–22
Marek: Chmel se blíží	7/21
Merten: Střední rybářskou školu dálkově	7/19–20
Mičková: Projekt In Nature	2/20–21
Odišla osobnost podošospodárskeho školstva (Igor Drobny)	1/23
Sandanusová: Slovenský čuvač (recenzia publikácie)	6/15–16
Šébl: Povinnosti včelařů	2/22
Tvorivá mládež z vidieka v Agroinštitúte Nitra	4/2
Uznávání výsledků dalšího vzdělávání	10/21
Vánoční nabídka z našich škol	4/2
Vítek: Podkovářské dny v Jaroměři	7/20–21
Vymlátěl: „Zlatá podkova Loštice“	10/21
Výstaviště Flora Olomouc	1/23, 7/26
Výstaviště Lysá nad Labem	1/22, 7/27
Výstavy a veletrhy v roce 2007 (mezinárodní)	6/2

Historie/História

Bílek: 80. výročí vzniku odborné hospodářské školy v Březnici	5/18–20
Bumerlová: VOŠ a SZeŠ v Táboře (140 let)	2/27–28
Ferenczi: 45. výročí SPoVŠ Nitra	1/16–18
Hrazdírová: Česká zemědělská akademie v Humpolci (120 let)	9/16
Krajíčková: Výročí ÚZPI, 80 let Domu zemědělské osvěty	3/2, 4/30–31
Krajíčková: 2006 – rok významných výročí (k publikaci)	5/22–23
Novák: Josef Horák	6/16–17
Novák: Josef Wohanka	8/23
Novák: Julius Carow	3/24–25
Novák: Svoboda Motor	2/24–25
Novák: Svoboda – Novák	5/20–21
Rozman, Krajíčková: Na cestě k Zemědělské škole	1/2, 2/30–31, 3/26–27, 4/25–26
Rozman: František Bolech	9/17–19
Rozman: František Doubrava	8/21–22
Rozman: František Farský	5/21, 6/18, 7/24
Rozman: Sto let od založení VŠZ v českých zemích, I. část	1/18–19
Růžicka: Sto let od založení VŠZ v českých zemích, II. – IV. část	2/25, 3/25–26, 4/24–25
Tóth: 50 rokov SPoŠ v Moldave nad Bodvou	3/23–24
Vítek: 120. výročí odborného školství v Jaroměři	6/19, 7/25
Vodová: 140 let zemědělského školství ve Velkém Meziříčí	10/23
60 let odborného školství v Podbořanech	10/26

V sobotu 9. června 2007 oslavila Střední odborná škola a Střední odborné učiliště v Podbořanech krásné 60. výročí svého vzniku.

Samotné zemědělské učňovské školství má v Podbořanech dlouholeté trvání. První země-

dělská učňovská škola byla otevřena již v roce 1947. Až do r. 1985 sloužilo učilišti několik objektů ve městě, v září toho roku byl však po čtyřleté výstavbě otevřen nový moderní areál, který svými prostory a vybavením patří mezi největší školská zařízení v Ústeckém kraji. Celý komplex se dnes skládá z budovy školy, stravovacího pavilonu, domova mládeže, areálu dílen pro odborný výcvik, ze zahrady a školních skleníků, vybaven je tělocvičnou a sportovišti.

Základním mezníkem, od kterého se odvíjí současnost Podbořan a jeho školství, byl r. 1945 (transformace na české město proběhla nejzřetelněji v oblasti společenského života, kultury a školství). První odbornou školu v vedl Ferdinand Kocour, žáci přibývali, škola se rozšiřovala. Změny ve školství, zemědělství, v územním členění přinášely nové specializace, názvy a typy škol: Středisko pracujícího dorostu, Zemědělská mistrovská škola, Zemědělské odborné učiliště, Střední odborné učiliště zemědělské..., s širokým spektrem technických, chovatelských a pěstitelských oborů.

Po r. 1989, kdy došlo k rozpadu velkých zemědělských družstev a státních statků a poptávka po zemědělských oborech na trhu práce klesala, transformovalo se učiliště na víceoborové pro vzdělávání chlapců i dívek. Přibýly obory technicko-administrativní, provoz služeb, kuchař-číšník, zřízena byla fotbalová akademie, nastavbová studia; ke kvalitě školy přispívá i bohatá mimoškolní činnost. S úspěchem školy, její trvalou stabilitou a se stoupajícím zájmem nových uchazečů jistě souvisí i dobré vedení, pedagogický sbor a všichni zaměstnanci školy. To potvrzuje i dlouhodobé působení ředitele Miloslava Škubala (1961–1983) a současného ředitele PaedDr. Ladislava Grössla ve funkci od r. 1983.

K průběhu oslav, k současnosti a k dalším plánům školy se rádi vrátíme i s fotodokumentací v zářijové Zemědělské škole.

Why to use advisory services	3
Transfer of science and research	
Interrelationships between the host plant and the pathogen	5
Transfer of science and research	
ISO standards	7
Local action groups	
A course of manager training	9
Students' professional conference	10
Professional activities at secondary schools	11
Qualification for the national round of a competition	12
Professional activities at secondary schools	13
A picture of the European family	
A school project of the learning of tradition school	13
A successful achievement	
"Mobilit Project" of the Leonardo da Vinci National Agency	14
Students' instructional training	14
Environmental days	15
Environmental playful activities	15
Leonardo da Vinci Project	16
Competition of students of secondary vocational schools	16
Fishermen's contest in Mošovce	17
Gardeners' competition	18
Regional round of the competition in driving skills	19
May Grand Prix	
Horse races – hurdle jumping	20
Recognition of the results of further education	21
"Loštice Golden Horseshoe"	21
Search for common solutions	
From the meeting of the Association of Schools	22
Valtice Wine Fairs	22
140 years of agricultural education in Velké Meziříčí	23
60 years of vocational training in Podbořany	26

Soutěž žáků Jihočeského kraje

Dne 26. června 2007 se za finančního přispění Krajského úřadu Jihočeského kraje koná na Střední odborné škole veterinární, mechanizační a zahradnické a Jazykové škole s právem státní jazykové zkoušky České Budějovice již třetí ročník soutěže v odborných a sportovních dovednostech.

Předmětem soutěže je prezentace odborných prací a výrobků, soutěže v odborných dovednostech a soutěž volejbalových družstev. Nejedná se o žádnou prestižní soutěž škol a stanovení jakéhosi žebříčku jejich úrovně.

Podrobnější informace na str. 16.

Studentská odborná konference

I v letošním roce proběhlo v Českých Budějovicích setkání aktivních účastníků – autorů prací z řad studentů a odborníků ze zemědělské praxe, provozu a veterinárních institucí. Žáci třetích a čtvrtých roč. prezentovali své dosažené výsledky. Na obrázku jeden z úspěšných Martin Zajíc. *Více si přečtete na str. 10.*

Hlavným cieľom odbornej stáže „Slovenská a česká gastronómia“ bolo získať poznatky o slovenskej gastronómii. Všetci účastníci prezentácie ochutnali ovčie syry, slovenské klobásky, kapustnicu, pirohy a samozrejme známe bryndzové halušky. Na snímke kuchári Jirko a Daniel.

Podrobnosti na str. 16.

ÚZPI PRAHA

47816
ISSN 0044-3875

První číslo časopisu Zemědělská škola vyšlo v r. 1936. Časopis byl nejdříve volnou přílohou měsíčníku Zemědělský pokrok, brzy ale začal vycházet samostatně. V r. 1991 jeho vydávání převzaly zemědělské školy (všech stupňů) a některé vzdělávací instituce. I po rozdělení Československa zůstává časopis společným pojítkem zemědělského školství v České republice a ve Slovenské republice.

Od školního roku 2002/2003 se dohodl dosavadní vydavatel – Sdružení zemědělských, lesnických a potravinářských škol, rybářské školy a školních hospodářství – s Ústavem zemědělských a potravinářských informací Praha o poskytnutí práva vydávat časopis a používat titul Zemědělská škola – Pôdohospodárska škola. Vydávání časopisu se tak vrací do prostorů, odkud před 71 lety vyšlo první číslo Zemědělské školy, a kde také v tehdejší „Domě zemědělské osvěty“ sídlila redakce.

Časopis je určen pedagogickým pracovníkům i studentům, výzkumným a odborným pracovníkům, všem organizacím zabývajícím se zemědělským školstvím a vzděláváním i jednotlivcům působícím v oblasti tohoto zájmu.

**AGROINŠTITÚT
NITRA**

**KRÁSNÉ
PRÁZDNINY
A
PŘÍJEMNOU
DOVOLENOU !**

Časopis vydávají

Ústav zemědělských a potravinářských informací, Slezská 7, 120 56 Praha 2
Agroinštitút, Akademická 4, 949 01 Nitra

Adresy redakcí

ÚZPI, Slezská 7, 120 56 Praha 2

tel.: 227 010 439, fax: 227 010 119, e-mail: krajickova@uzpi.cz

Redaktorka: Ing. Alena Krajíčková

Agroinštitút, Akademická 4, 949 01 Nitra

tel., fax: 037/791 02 24, e-mail: palenikova@agroinstitut.sk

Redaktorka: Ing. Gabriela Páleníková

www.agronavigator.cz

Časopis vychází desetkrát ročně (září – červen), cena jednoho výtisku je 15 Kč, roční předplatné 150 Kč

Objednávky časopisu zajišťuje česká redakce a slovenská redakce na svých adresách
Sazba a tisk ÚZPI Praha

Redakční rada

Ing. Jaromír Beneš, Školní statek Opava;
PhDr. Radmila Dytrtová, CSc., IVP ČZU Praha;
Ing. Ludmila Gočálová, MZe ČR; Ing. Zorka Husová, NÚOV Praha; Ing. Břetislav Kábele, SOŠ České Budějovice; Ing. Jan Kot, ISŠ Cheb;
Ing. Ludmila Kováčiková, Agroinštitút Nitra;
Mgr. Drahomíra Kučírková, CSc., KPP SPU Nitra;
PhDr. Dana Linhartová, CSc., ICV MZLU Brno; Ing. Tibor Masár, PhD., MP SR Bratislava;
Ing. Josef Matoušek, MZe ČR; Ing. Mária Múdra, ZSŠP Rakovice; prof. Ing. Milan Slavík, CSc., IVP ČZU Praha; PhDr. Pavel Sýkora, MZe ČR; Ing. Jan Vajs, Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora